

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Kalotaszentkirályi templomkazetta

Huszonnegyedik évfolyam
2013. május

5

Tartalom

Prédikáció anyák napjára

Kurta Bozsena: Örökre számon tartalak. Ézsaiás 49,14–15	199
---	-----

Prédikáció rogate vasárnapjára

Visky János: Kérjete! János 16,22–25	203
--	-----

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: Jézus példázatai. Az adós szolga. Máté 18,23–35	207
--	-----

Esketési prédikációvázlat a magyarországi homiletikai irodalomból

Dr. Boross Géza: Lásd, hited tőle mit várhat! 2. Új fejezet kezdődik. 1Mózes 2,24.....	213
---	-----

Prédikációk pünkösd ünnepére

Fekete János: Cselekedjete, mert én veletek vagyok... Haggeus 2,4–5	214
Nyeste László Csaba: A pünkösd utáni Péter. Az apostolok cselekedetei 2,14a	216
Orbán Attila: A Szentlélek... megtanít titeket... János 14,26	218
Szilágyi Róbert: A Lélek útja. Galata 5,25	221
Vajda Dániel: A hívők szíve-lelke egy. Az apostolok cselekedetei 4,23–24.31–32	224

Prédikációk Szentháromság vasárnapjára

Barticek Kiss Krisztián: Ünneptelen, de nem áldástalan. 2Korinthus 13,13	228
Szakács János: Szentháromság. János 15,26.....	230

A Genezást partján

Gyökössi Endre: Mérlegen. IV. Mérlegen – az értelmünk. Eszesség – szeretet nélkül?	234
---	-----

Alkalmi prédikáció

<i>Esketési igehirdetés</i> Antal Géza: Isten rendelése. 1Mózes 2,18.21–23	237
---	-----

A címlapon a kalotaszentkirályi református templom egyik kazettája látható. A kazetták 1994-ben készültek az Illyés Alapítvány támogatásával. Készítették Mérey András és Pálffy Árpád csíkszeredai művészek. Fényképezte Bethlendi Tamás.

A hátoldalon Túrmezei Erzsébet *Pünkösd után* című verse.

Prédikáció anyák napjára

Kurta Bozsena
Kolozsvár

Örökre számon tartalak

Alapige: Ézsaiás 49,14–15
Bibliaalvasás: Ézsaiás 49,1–16

Isten az anyai példát hozza elénk, hogy bemutassa, mennyire fontosak vagyunk neki, mennyire számon tart minket. Ahogyan egy édesanya ragaszkodik, kötődik gyermekéhez, Isten is úgy szeret minket. Hű hozzánk! Egy édesanya akkor is szereti, védelmezi, felkarolja gyermekét, ha az ellene fordul, ha az nem azt az utat járja, amit mutattak neki. Ma, amikor a gyülekezetben az édesanyáknak mondunk köszönetet, amiért szeltek és felneveltek minket, **arról szól Isten Igéje, hogy Isten úgy szeret minket, úgy ragaszkodik hozzánk, ahogyan csak a jó édesanya szeretheti gyermekét!**

Isten megígérte népének és neki, hogy sohasem fogja elhagyni. A későbbi időkben, amikor Isten kiválasztotta magának a Sion hegyét „lakhelyül”, azaz a templom és a kultusz helyéül, e helynek is hűséget fogadott. Az Ige, amit felolvastam, mégis Isten népének panaszával kezdődik, amit Sion szájába ad: „**elhagyott engem az Úr, megfeledkezett rólam az én Uram!**”

Miért panaszodik így Isten népe? Látszólag minden oka megvan rá. Egy fizikailag és lelkileg összetört nép sóhajtozik. Miért omlott össze? Mert nem hallgatott Istenre. Mert Isten határozott tiltása ellenére a mindenható Isten helyett pogány isteneknek hódolt, pogány kultuszokat tett magáévá, azok erkölcsi szabadosságával együtt. És a mindenható Isten hiába figyelmeztette népét a veszélyre, amit ez az életforma magában rejtett, nem hallgatott rá. Nem hitt Isten szavának. Önfejűsége, engedetlensége, a bűnben való megátalkodottsága és macakossága vitte a romlásba. Elszakadt Isten szeretetétől, és most ennek a lázadásnak és engedetlenségnek a levét issza, következményeit érzi a maga bőrén, csontjaiban.

Nem ismerünk-e saját magunkra Isten népének az esetében, történetében? Kettőségben élünk: hisszük, hogy ő teremtett minket, elvárjuk, hogy megvédjen minket minden bajtól, hogy azonnal mellettünk teremjen, mint valami dzsin, amikor hívjuk őt, de sokszor azt kívánjuk, bárcsak ne szólna bele a dolgainkba, bárcsak tehetnénk azt, ami nekünk tetszik, lehetnénk csintalan gyerekek. Amikor pedig szorul a hurok, mert beigazolódik, hogy Istennek volt igaza (mint édesanyáknak általában, amikor még kicsik voltunk), hogy jobb lett volna rá hallgatni, megkérdezni őt, mit gondol egy dolgról, és megfogadni a tanácsát, rosszul esik nekünk, hogy pillanatnyilag hallgat, és engedi, hogy meglássuk a viselkedésünk keserű következményét. És ami a legrosszabb: befészkeletti magát a szívünkbe a hazug, Istent igaztalanul ócsároló gondolat: Isten nem törődik velünk, nem érdekli őt, mi van velünk, nem is érdekelt soha. Elhagyott minket, megfeledkezett rólunk. Duzzogunk, kesergünk, és jogtalanul őt hibáztatjuk mindenért. Közben, persze, szívünk mélyén bánjuk már önfejűségünket, és úgy vágyunk Isten közelségére, ölelésére, mint hőségben egy pohár vízre!

A felolvasott Igében Isten népe megbánta már az istentelenségben töltött időket. Isten közelségére vágyakozik, Isten szeretete után sóvárog, és attól tart, hogy többé már nem lesz része benne, hogy a kapcsolat örökre megromlott, örökre ki lett taszítva a biztonságot adó kötelékből, sőt, már régen el is felejtette őt Isten. És Isten, bár méltán for-

dult el népétől, akit alkotott, kiválasztott, látva a bűnbánatot, nem tesz több szemrehányást népének, hanem szeretetéről biztosítja, biztatja, ígéretekkel bátorítja.

Hogy jobban megértesse népe iránti szeretetét, először azt kérdezi tőle: **megfeledeznek-e csecsemőjéről az anya?** Isten nem feledkezik meg soha az ő népéről, és nem feledkezik meg soha rólunk, ahogyan az anya sem felejt el gyermekét!

Talán vannak pillanatok, amikor nem érezzük Isten szeretetét, amikor hiába figyelünk rá, nem szól hozzánk, nem adja jelét jelenlétének, de olyan *soha nem fordulhat elő, hogy ő elfeledkezne rólunk*, hogy ő elengedné a kezünket!

Emlékszem, hogy édesanyám egyszer hiába próbált a testvéremet és engem kisgyermek korunkban szép szavakkal jobb belátásra bírni, ezért aztán nem szólt hozzánk, nem nézett ránk. Elviselhetetlen volt ez a pár perces hallgatás és elfordulás. A verésnél is rosszabb volt. Kértük is, hogy tegyen bármit, csak ne hallgasson – de tudtuk, hogy jogosan és mindenki érdekében teszi. Egy percre sem hittük azt, hogy elfogyott irántunk való szeretete. Isten is hallgat néha, Isten is elfordul így néha, és ilyenkor azt gondoljuk, elfeledkezett rólunk, nem érdekli a sorsunk, pedig nem azért hagy magunkra minket, hogy lerázza engedetlenkedő gyermekeit – hanem azt akarja, hogy elgondolkozzunk: valami nincsen rendjén, valamit el kellene hagynunk, valamitől meg kellene tisztulnunk, valamiben változnunk, fejlődünk kellene.

Isten sem feledkezik meg rólunk soha! Legrosszabb esetben is csak mi érezzük úgy, hogy elhagyott minket az Úr és elfeledkezett rólunk, mint a strandon vagy az óvodában az anyját hosszasan váró gyermek. De ő már keres minket, már úton van felénk. Olyan előfordulhat, hogy nem szól hozzánk, nem üzen, de hogy megfeledkezne rólunk Isten, olyan nem fordulhat elő!

Igen, sokszor olyan kiszolgáltatottnak érezzük magunkat, mint amilyen magatehetetlen a csecsemő. Úgy gondoljuk, hogy már itt lenne az ideje Isten segítségének, de az nem jön. És vádoljuk: Nem látod, miben vagyok? Nem segítesz? Nem gyógyítasz meg? Nem küldesz senkit? Nem lesz miből élnem, és nem küldesz munkalehetőséget? Arra kérlek, hogy ha ilyen gondolatok gyötörnek, ne fojtsd őket magadba, hanem éppen Istennek mondd el, újra és újra, aki segíthet! Ne csak másnak, ne csak magadnak, hanem Neki. Hidd el, válaszolni fog! Édesanyád is segít, ha elmondod neki a bajodat! Lehet, hogy még egy kicsit várakoznod kell a segítségre, amit mi nem nagyon szeretünk. Az is lehet, hogy nem pontosan úgy oldódnak meg dolgaid, ahogyan elképzelted. De Isten kézbe veszi ügyedet. Bízhatss benne!

Második kérdésével Isten tovább biztatja népét, mélyíti a megértést: **nem könnyörül-e (az anya) méhe gyermekén?** Egy édesanya mindig gyermeke javát keresi: ha sír, megvigasztalja, ha éhes, megeteti, ha fázik, felöltözteti, minél rövidebb és hatékonyabb úton igyekszik véget vetni nélkülözésének, szenvedésének. Tanítja, hogy megálljon a saját lábán. Neveli, hogy ne váljék gyermekéből csirkefogó. Gyermekeért áldozatokra képes. Izgalmas és tanulságos történetek vannak feljegyezve a Szentírásból arról, mire képes egy anya, csak hogy biztosítsa gyermeke számára az életben maradást. Most különösen arra a történetre gondolok, amikor két nemrég szült anya járul igazságtételért Salamon királyhoz. Az egyiknek a gyermeke meghalt, és most hazugsággal magának akarja megszerezni a másik asszonyét, persze, az igazi édesanya nem akar lemondani a saját gyerekéről. De honnan lehet megtudni, melyik asszony mond igazat, melyik az élő gyermek igazi anyja? Salamon király megparancsolja, hogy vágják ketté a gyermeket, az egyik fele az egyiké, a másik a másiké lesz. A hazugság ebben a pillanatban lelepleződik, mert az igazi anya inkább hajlandó a másiknak adni gyermekét, csak a gyermeket ne érje semmi bántódás! Ebben a történetben csak az igazi anya könnyört a gyermeken! Mennyivel inkább könnyört rajtunk Isten!

Isten először azt mondja, hogy egy anya sem létezik, aki megfeledezne gyermekéről, aki ne könyörülne méhe gyermekén, és ugyanígy nem létezik, hogy ő megfeledezék népéről, rólunk. Aztán helyesbít: sajnos, az emberek között van ilyen, sajnos, vannak gyermekes asszonyok, akikben alig mutatható ki az anyai érzés, akik úgy élnek, mintha megfeledeztek volna gyermekükről, akikben nincsen könyörtület gyermekük iránt. De ennek nem kellene így lennie. Isten azonban soha nem feledkezik meg gyermekeiről, soha nem vész ki a könyörtület szerető szívéből. *Ha mások meg is feledkeznének, én nem feledkezem meg rólad!* – mondja Isten.

Amikor első gyermekemet vártam, és körülbelül hét hetesen megláttam az ultrahang képernyőjén a szívdobogását, bár addig egyáltalán nem volt jellemző rám az elérzékenyülés, könnycseppek jelentek meg a szemem sarkában. Örültem, és arra gondoltam, hogy nem tudom elképzelni, hogy valaki hogyan taszíthatja el magától gyermekét, még ha ilyen aprócska is, és még nem is hasonlít egy emberhez. Meg lehet magyarázni, de én nem értem és nem tudom elfogadni máig sem ezt az elutasító magatartást – hiszen az a kis élet olyan védtelen! Tudtomon kívül éppen olyasvalakinek mondtam ezt el, aki két abortuszon esett át, és attól kezdve sokáig nem tudott megnyugodni, hogy két gyermekét így kitörölte, mintha soha nem is lettek volna – mert a családja azt mondta neki, nem fogja tudni eltartani őket. Úgy tűnt, hogy elfelejtette őket, aztán hosszú ideig nem tudott nyugodtan aludni miattuk. Isten Igéje csecsemőről és gyermekről szól. De vajon hol kezdődik az emberi lét? Isten már az anyaméhben ismert minket, ott formált minket, összes csontunk előtte volt, ő szervezte szöveteinket rendszerbe, és már akkor szeretett minket, amikor mások még talán nem is tudták, hogy anyánk méhében élet fejlődik! Hány gyermek tartozik bele az Isten áldása nevű kategóriába? Csak kettő? Amikor megtudják a rokonaink és az ismerőseink, hogy a harmadik gyermekünk is érkezőben van, furcsa tekintettel néznek ránk, nem tudjuk, hogy sajnálnak-e minket vagy kicsit bolondnak tartanak.

Vannak még szomorú esetek. Eldobott, jobb esetben a kórházban felejtett újszülöttek ... Csak egy nagy kérdés marad a jóérezsű emberekben: hogy fordulhat elő ilyesmi? Hogy lehet, hogy valaki képes fél napra is bezárt ajtó mögött hagyni éhezve síró gyermekét? Rettenetes: egyszerre van egyedül, éhes, szomjas, koszos, és senki sem könyörül rajta. Szomorú, de sajnos, ez manapság is előfordul!

Ezeknél a példánál sokkal kevésbé drasztikus, de annál gyakoribb eseteket is nehéz megérteni, bár könnyű megmagyarázni. Hogy lehet, hogy szinte mindenki sokat fírad azért, hogy gyermekét mindennel elhalmozza, de arra nem gondol a szülő, hogy a gyermeknek lelke is van, hogy a gyermek elsősorban arra vágyik, hogy szülei szeretgessék, foglalkozzanak vele, értelmesen töltsék az időt vele? Persze, sok a munka, sokat kell gürizni, ezt a gyermek is tudja, de azt nem tudja megérteni, és nagyon fáj neki (még ha nem is fogalmazza meg), ha a lelkére nem gondolnak. Jó, ha tudjuk, hogy mindazt a jót, amit gyermekünknek nyújtunk, csak akkor fogja értékelni és jól használni, ha a lelkére is odafigyelünk. Ha nemcsak tápláljuk, ruházzuk, hagyjuk kedvére szórakozni, hanem játszunk vele, foglalkozunk vele, tanítjuk, Istenről beszélünk neki, és ha kell, akkor megfeddjük, fegyelmezzük, nem hagyjuk a saját feje után menni.

A gyermek, minél kisebb, annál jobban függ szüleitől. Az édesanyák boldogan látják, hogy ahogyan növekszik gyermekük, úgy egyre önállóbbá válik, egyre jobbak a képességei, egyre jobban tud mérlegelni, egyre jobban meg tud állni a saját lábán is. Istennek az akarata az, hogy mi, gyermekei eljussunk a nagykorúságra. Nem úgy, ahogyan népe gondolta, hogy Isten nélkül is jól boldogul, és nem is úgy, ahogyan mi szoktuk magunknak megálmodni az önrendelkezési jogunkat. Sokszor olyanok vagyunk, mint kamaszkorunkban: azt gondoljuk, hogy meg tudunk lenni szüleink nélkül, Isten

nélkül, tudjuk mi már, hogy mi jó nekünk. Rosszul esik nekünk, ha úgy néz ki, hogy szüleink vagy Isten megfélekezett rólunk, de mi könnyen feledkezünk meg róluk és szívesen feledkezünk meg Istenről! Azt gondoljuk, hogy a szabadság azt jelenti, hogy többé nincsen közöm Istenhez, többé nem ő mondja meg, hogy mit és hogyan kell tennem – és ha útba akar igazítani minket, akkor is megsértődünk, elzárkózunk tőle, rosszul esik nekünk, úgy érezzük, alulbecsülték képességeinket, semmibe vették önrendelkezési jogunkat. Isten nem akar basáskodni felettünk, hanem azt szeretné, ha józanul be tudnánk látni, hogy meddig tartanak a képességeink, hol vannak a határaink, mert bizony, vannak dolgok, amelyek nem a mi hatáskörünkbe tartoznak. Jó lenne megértenünk, hogy jó függeni is másoktól a szeretet függelékében! Jó, ha van hová hazamenni. Jó, hogy van édesanyánk, aki szeretettel vár minket, akármikor is menjünk hozzá haza. Jó, hogy van a mennyben is hely számunkra, hogy ott is gondolnak ránk, hogy ott sem feledkeznek meg rólunk!

Gyerekek, ne felejtsetek el megköszönni édesanyátoknak, nevelőiteknek a törődést, a szeretetet! Nemcsak anyák napján, hanem napról napra! Ők ezt nem kilóra mérik, szeretetből teszik. Nem várnak érte semmit. Mégis: köszönjétek meg nekik!

Kedves anyák, a gyermeket egy életre meghatározza a szülőkkal való kapcsolata. Ne felejtsetek el, hogy lelki kincsekre, odafigyelésre, beszélgetésre, veletek eltöltött időre – amennyi csak belefér nehéz és zsúfolt napjaitokba is – mindennél nagyobb szüksége van gyermeketeknek! A szerető és biztos szülői háttér kiegyensúlyozottá, magabiztosabbá, boldoggá teszi őket!

Kedves testvéreim! Ne feledjétek: Isten sosem hagy el, nem feledkezik meg soha egyetlenegy gyermekéről sem!

„Hogyan tartja számon Isten a sokmilliárd ember minden percét, óráját, évét, életidejét? Mi erre nem tudunk válaszolni. Isten azonban, látható módon, számon tudja mindezt tartani. Mert ő Isten, és nem ember.” (Varga Róbert) Ezért ez neki nem kérdés, és nem okoz nehézséget. Nem okoz neki olyan gondot, mint amilyen aggodalmat okoz ez időnként nekünk. Jézus azt ígérte nekünk, tanítványainak, hogy velünk marad minden napon, a világ végezetéig. Ő, akié minden hatalom mennyen és földön! Ámen.

Prédikáció rogate vasárnapjára

Visky János

Kolozsvár–Bulgária-telep

Kérjete!

Alapige: János 16,22–25

Bibliaolvasás: János 16,16–33

A húsvét és a pünkösd közötti nagy bibliai esemény a Jézus mennybemenetele. Jézus búcsúbeszédéből hallottunk most egy részt. A búcsúzás mindig fájdalmas. Különösen akkor, amikor olyanok kényszerülnek búcsúzni egymástól, akik szerették egymást, s ezért ragaszkodtak egymáshoz. Jézus búcsúzása fájdalmat okozott tanítványainak, mert ragaszkodtak Mesterükhöz. Tudták, hogy nélküle egy nagy úr támad az életükben. Ha nincs Mester, akkor a tanítványok élete irányt veszítetté válik. Ha nincs, ki tanítson, akkor nincs kitől tanulni. Ha nincs, kire fölnézni, akkor az ember magába roskad, céltalanságot és értelmetlenséget érez. Ha nincs, ki biztasson és bátorítson, akkor könnyen elbátortalanodunk mi is. Ezt érezték a tanítványok, amikor Jézus elkezdett beszélni arról, hogy ő elmegy közülük.

Három kérdésre kapunk választ a mai Igéből: hova megy Jézus, miért megy el és milyen áldás következik abból, hogy ő nincs többé testben itt e földön közöttünk.

Először is azt mondja Jézus: annak nyomán, hogy én elmegyek töletek és emberi testben nem láttok többé engem, szomorúság tör reátok. Ismerős ez mindnyájunk számára: amikor végleg kilép az élők sorából valaki és ez elsősorban engem érint, mert hozzám nagyon közel állt az illető. Az ő elmenetele nyomán úr támad bennem. Ezt az úrt nem könnyű betölteni. Minduntalan visszakalandozunk az emlékekhez, a közös élet örömeihez, az együtt megtett út sok szép élményéhez. Ezeket nem könnyű felejteni. Nem is akarjuk kitörölni az emlékezetünkéből. Gyönyörű dolog, amikor évtizedekig egyetértésben él férj és feleség. Nyilván, hogy fájdalmas utána a válás. Nagyon szép, amikor harmóniában élnek a szülők a gyermekekkel. Nem könnyű feldolgozni a gyermekek kirepülésének az élményét. Igen, az is sokszor nehéz a jól összeszokott testvéreknek, hogy különböző irányba sodródjanak az életben.

De az, amikor maga Isten volt jelen testben a gyarló, esendő tanítványok között, aki csodák sorozatát mutatta nekik, aki bűnkötelékektől oldotta el őket, aki megbékéltette őket Istennel és embertársaikkal, aki meggyújtott a szívükben egy olyan mennyei lángot, aminek birtokában vigasztalódni tudtak, aminek birtokában látták, hogy van célja és értelme földi futásuknak – nos az, aki mindezt nekik adta, most azt mondja, hogy nem lesz többé közöttük –, nyilván ez olyan szomorúság, ami nehezen feldolgozható.

Jézus egy mindennapi képet használ: amikor az asszonyra rátör a szülési fájdalom, akkor szomorúságban van. De, ha megszüli gyermekét, nem emlékszik többé a fájdalomra az öröm miatt, hogy ember született e világra. Néhány zsidó teológus így magyarázza ezt a képet: a zsidó nép sorsához hasonló állapot az, amiben a szülő asszony vergődik, fájdalomban gyötrődik, mígnem megérkezik a gyermek, s utána a szomorúsága örömmre fordul. Azt mondja a Talmud, a zsidó törvénykönyv, hogy olyan a ti utatok, a zsidó, azaz a Messiás-váró nép útja, mint a vajudó asszonynak az útja. Míg a Messiást várjátok, addig reménységben vártok, csüngtök valamin, aminek el kell érkeznie, de, amikor megérkezik, akkor nagy örömmre fordul ez a várakozás. Jézus érkezése csak azok számára jelent nagy örömet, akik életében Ő igazán Messiássá válhatott. Ma is úgy van,

hogy sok-sok ember él Megváltó nélkül. Nincs ki eloldja a bűnkötelékeket, nincs ki békességet hozzon a szívébe, nincs ki legyőzze a gonosz erejét benne, nincs, aki szeretettel töltsse fel szeretetlen szívét, nincs, aki elűzze a gonosz légkörét az életéből, nincs, aki letörölje a könnyeit, nincs, aki megerősítse lépteit. Az ilyen ember nagyon szánandó helyzetben van.

Vannak némelyek, akiknek életébe már megérkezett a Messiás. Megszületett a Fiú, és a szomorúságuk átváltott öröme. A céltalan bolyongás értelmes, céltudatos futássá változott. A kishitűség vagy hitetlenség erős, teherbíró hitté alakult át, mert megérkezett életükbe a Messiás. Kedves testvérem: neked van-e Megváltó? Ismered-e Jézus Krisztus személyében azt az Istent, aki a szomorúságodat öröme tudja változtatni? Aki céltalan bukdácsolásodban megragadott téged és megerősítette lépteidet, azért, hogy a hit útjára állj s így megtudd, milyen irányba haladhat mulandó életed. Nagy dolog az, amikor ez a szomorúság örömmé változik.

Jézus azonban nemcsak szomorúságról beszél ebben a néhány versben, hanem nyomorúságról is. A szülő asszony képében szó van a kínról. Az eredeti görög szövegben pontosabban nyomorúságról beszélt Jézus. Kín vagy nyomorúság: ugyanaz a görög kifejezés. Igen, mindkettő ismerős az ember számára. Mert sokszor mondjuk: jaj, de kínos ez az élet, vagy: nyomorúságban vagyunk. S ki-kí gondol arra a fájdalmas helyzetre, amiben éppen áll. Van, aki testileg szenved. Van, aki súlyos beteg, van, aki műtét előtt vagy után van. Fájdalommal, kinnal, szenvedéssel jár ez az állapot. A benne levő ember azt érzi, netán mondja is: jaj, de nyomorult vagyok. Van, akit anyagi csapás ér, és olyankor nagyon nyomorultnak érzi magát. Van, akit elhagy a társa és azt mondja: jaj, de szerencsétlen csillagzat alatt születtem, milyen nyomorult vagyok. Van, akit becsapott valaki, súlyos kárt okozott neki, vagy a becsületébe gázolt nagyon mélyen, s azt mondja: jaj, de nyomorult vagyok. Van, aki kétbalkezesnek született, mondja, gondolja magáról, mert neki semmi sem sikerül, s olyan nyomorultnak érzi magát. A nyomorúság tehát sokszínű. Csakhogy alig van ember, akit elkerül, s bizony ezért mondja Jézus, hogy ezen a világon nyomorúságok lesz.

De nemcsak ilyen jellegű nyomorúságra gondol Jézus, hanem arra a helyzetre is, amikor a Jézus nevéért, a Krisztusba vetett hitedért hátrányt szenvedsz, amikor kigúnyolnak, amikor lenéznek, amikor útszélre szorítanak, azért, mert nem vagy menő, nem vagy sikkes, nem zárkózol fel a mai modern világ trendjéhez, amikor úgy mondják rólad, hogy olyan kis kegyes, kétbalkezes, ügyefogyott, vagy olyan kis szerencsétlen, mert ez nem tud egyebet, csak bibliázik, csak a köldökét nézve imádkozgat. Mindent csak Istentől vár, jaj, de szerencsétlen, mert önmagától semmire sem képes. Igen, a világ nagymenői így gondolkoznak azokról, akik hitben rá merik bízni magukat az élő Istenre és mindannyiuknak van bátorságuk bevallani azt, hogy ők nagyon gyarló emberek és rászorulnak az élő Isten hatalmára.

Nos, ezen a világon van nyomorúság, és akarva-akaratlanul be kell vallanunk, hogy előbb-utóbb minket is megköriykeez valamilyen formában. Olyankor kérdés, mi az, ami ki tudja egyenlíteni ezt a külső nyomorúságot. Jézus azt mondja: a belső öröm. Azt mondja, hogy van esély olyan öröme, amit senki el nem vesz tőletek. Ez a teljes öröm. Tehát: van egy belső öröme való lehetőség. Kérdés, hogy melyik nagyobb: a belső öröm, amit Krisztusban nyertél bűneid bocsánata, az Istennel való megbékélésed révén, vagy a külső nyomorúság nyomása? Tudjuk, hogy a mélyvízi bűvárkodás veszélyekkel jár, mert minél mélyebbre merül a vízben valaki, annál jobban érzi a víz tömegének a nyomását. Csak bizonyos mélységekig lehet lemerülni szabadon, bűvárfelszerelések nélkül, mert különben a törekeny emberi test nem bírja ki a súlyos nyomást. A lélek sem bírja sokáig a nyomorúság külső nyomását. Ezért nagy kérdés, hogy van-e a lel-

kednek egy belső ellenálló képessége, ami ki tudja egyenlíteni a külső nyomást, ami ránehezedik naponta?

Már a fiatalokra is ránehezedik az élet gondja, a hogyan tovább kérdése: lesz-e munkahely, lesz-e lakás, milyen társra találok, hol lelem meg a helyem ebben a zavaros világban? A középnemzedéknek is sok kérdése, gondja, bánata lehet, nem beszélve az idős korosztály tagjairól, akik sokszor magányosan vergődnek és úgy tűnik, senki sem törődik velük. Külső nyomás, belső nyomás. Van-e mi kiegyenlítő a külső nyomást? Mert, ha nincs a hitnek belső ereje, ha hiányzik a lélek belső tartása, egy felülről kapott egyensúlya, akkor ne csodálkozz, ha a külső nyomás alatt összeroppansz. Egyre több ilyen összeroppant élet van. Ezért van egyre több alkoholista, kábítószeres fiatal – már a mi országunkban is –, ezért van egyre több öngyilkosság, ezért menekül bele egyre több ember valamilyen mesterséges dologba, hogy eldugja a fejét a nyomorúság látványa elől. Ez azonban nem egyéb, mint öncsalás, s azzal nem megyünk semmire. Ezzel nem oldjuk meg a külső nyomorúság nyomásának a súlyos kérdését.

Szükség van egy belső erőforrásra. S ez az, amit Igénk következő üzenetében Jézus hangsúlyozottan kiemel. Azt mondja: kérjétek az Atyától az én nevemben! Kérjétek és megkapjátok, hogy a ti örömtők teljes legyen! Kérjétek! Ez az imádságra utal, kedves testvérek. A mai vasárnapot az egyházi év beosztása szerint latinul *rogate* vasárnapnak nevezzük. A román *roagă-te* kifejezés is innen származik. Ez azt jelenti, hogy *imádkozzatok!*

Csakhogy erre a mai racionális beállítottságú ember azt mondja, hogy az imádság a tehetetlen embereknek való, vagy az öregeknek, akiknek amúgy sincs egyéb dolguk, minthogy mormolják magukban egész nap az imádságot. Vagy a szerzeteseknek, apácáknak a dolguk ez, akik a világtól félrevonulva egyébbel sem foglalkoznak, minthogy valamiféle imamalmot pörgetnek. Ez ma már nem a praktikus emberek eszköze problémáik megoldására. Végül is mi haszna annak, ha kérsz, netán egy olyan Istentől, akinek a létezésében is bizonytalan vagy? Egyáltalán: hogy állsz szóba egy olyan valakivel, akit soha nem is láttál? – kérdezik a hitetlenek. Vagy, egyáltalán milyen esélyed van arra, hogy választ adjon a kérésedre egy olyan Isten, aki a látszat szerint amúgy sem törődik az emberiséggel, ahogy Madách mondta: „a gép forog, s az alkotó pihen”. Ő sok ember gondolatát sűrítette bele ebbe a mondatba, s fejezte ki sokak érzését, akik egy-két imádkozási próbálkozás után rég feladták a kérést, azt mondva, hogy Isten úgyszólván válaszol.

Jézus mégis azt mondja: kérjétek az Atyától az én nevemben! Mintha csak azt mondta volna búcsúzása előtt a tanítványoknak: íme, most átadom nektek az én névjegykártyámat, s valahányszor eszetekbe jut a nyomorúságban, hogy kérni kellene, akkor nézzetek csak erre a névjegykártyára, jusson eszetekbe az én nevem, és szólítsátok meg az Atyát ebben a névben! Hivatkozzatok csak reám, és megadatik nektek, amit kértek! Ma is sokat segít egy ügy elintézésében, ha valakinek birtokában van egy magas rangú embernek a névjegykártyája, s arra hivatkozva, könnyebben elintéződnék dolgai.

Nos, Jézus valami hasonlót ígért. Csakhogy a földön ilyesmi nem nagyon van: elég kérni, s megadatik nekünk. Mi ugyanis sokat kérünk emberi síkon, és nagyon gyakran semmi válasz nem jön a kérésünkre. A hivatalok gyakran így packáznak az emberekkel. Jézus azt mondja: az Atyától kérjétek az én nevemben, s megkapjátok. Akkor a ti örömtők teljes lesz. No, de kérdezhetné egy mai, reális érzékű ember: mit kérjek Istentől? Hiába kérek nagyobb lakást vagy magasabb nyugdíjat, úgysem ad. Akkor mit kérjek? Jézus elsősorban azt mondja: kérjétek Szentlelket, s megadja nektek. Pünkösöd küszöbén vagyunk. Ha összehasonlítjuk a pünkösöd ünneplését a karácsony vagy a húsvét ünneplésével, észrevehetjük, mennyire elsilányul ez előbbi az utóbbiakhoz képest. A karácso-

nyi és húsvéti tömeges felvonulások mellett a pünkösdi ünneplés szinte csak az egyszerű vasárnapi ünneplés szintjén zajlik. Vajon miért? Mert a pünkösdi lényege, a Szentlélek ajándéka nem sokat jelent ma még a templomba járó embernek sem. Sokkal többet jelentene egy nagyobb lakás, egy jobb fizetés, mint a Szentlélek. Mit kezdjek vele? – kérdezik sokan. Azt sem tudom, mi az, ki az, mire lehet használni. Nos, hát Jézus azt mondja: aki kéri a Szentlelket, az kap mennyei világosságot. Aki kéri a Szentlelket, az kap egy felülről való vezetést. Aki kéri a Szentlelket, az kap egy belső békességet. Aki kéri a Szentlelket, az kap egy tartós belső örömet, annak a tudatát, hogy Isten szeret. Annak a tudatát, hogy tartozom valakihez. Annak a tudatát, hogy bűneim megbocsáttak és van örök életem. A Szentlélek birtokában tudom, honnan jöttem és hova megyek: oda, ahova Jézus Krisztus: az Atyához.

Amíg nincs Szentlélek, addig ezt nem tudod hinni, kedves testvérem. S amíg ez a mennyei ajándék nem tölti be szívedet, addig nem is lesz örömed. Lesznek apró örömeid – talán –, de ezek olyan elillanó örömek, mint a szappanbuborék, s utána ott ülsz összetört örömeid romhalmazán, s talán azon merengsz majd magadban, milyen szép volt, amikor még szeretted a társad, amikor még itthon voltak a gyerekek, s hallgattak is reád, amikor még volt egészséged, csakhogy azóta azt is tönkretette a hajsza, az italozás, a dohányzás, s maradt neked a sóhajtozás, a gyógyszerkiadás, stb.

Nos, hát miért nincs teljes öröm? Mert nem kérjük folyamatosan a leglényegesebbet, ami a léleknek való. Kéréseink sokszor csak a külső, testi, anyagi dolgokra korlátozódnak. Legtöbbször ezek sem jönnek be, s többet nem kérünk. Éppen ezért vagyunk olyan szegények. Még akkor is, ha külsőleg megvannak a legszükségesebbek, de nincs, ami belülről kiegyensúlyozza a külső nyomást, ami reánk nehezedik. Ezt nevezi Jézus nyomorúságnak.

Ezért kell – nemcsak egy évben egyszer – felhívni a figyelmet az imádság, a kérés fontosságára. Ezért érdemes berendezkedni nekünk, keresztyéneknek, imádságos életre, az Istennel való kapcsolatunk vonalán egy folyamatos párbeszédre, mint barát a barátal, mint a hűséges társak egymással. Beszéljess a te legközelebbi lelki társaddal, a te élő Uraddal, a mindenség Istenével. Kérj, hogy ennek nyomán eljuss a teljes öröm birtokába, azért, hogy ne csak néhanapján sóhajtozz föl az égre, talán végveszély esetén, hanem folyamatosan tartsd nyitva szívedet és füledet az ég felé, mert az ég nyitva van a mi irányunkban. De csak azoknak származik onnan áldás, akik megteremtik a személyes kapcsolatot ezzel a nyitott éggel, ahol a mi Atyánk arra vár, hogy Jézus nevében felhívjuk a mi örömeinkre és javunkra. Ámen.

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor

Derecske, Magyarország

Az adós szolgál

Alapige: Máté 18,23–35

Az Ige megértéséhez

meta tón doulón autou = az ő szolgálival. A király szolgáláiként itt mindenki szóba jöhet, a fejedelemtől és a satrapától (helytartó) el egészen a pénzügyminiszterig. A királyi szolgálói ugyanis mai értelemben vett miniszterek voltak.

myria = tízezer, azaz „nagyon sok”, talanta = talentum. A tízezer a legnagyobb szám, mellyel még számoltak, a talentum pedig az elő-ázsiai térség legnagyobb érték-, azaz pénzegysége. A tízezer talentum százmillió dénár. Josephus szerint egy talentum tízezer dénár. Ez a mérhetetlen összeg arra utal, hogy a doulous itt egy satrapa, azaz egy helytartó, aki a saját provinciájából beszedett adót eltulajdonította vagy elsikkasztotta. A minden képzeletet felülhaladó tízezer talentum a csekély száz dénár adóssággal szemben erőteljesen juttatja kifejezésre a kontrasztot, a kettő közötti óriási különbséget. Ezért is nevezzük ezt a példázatot is kontraszt példázatnak. A myria talanta ma sok milliárd forintnak megfelelő érték, és egy közepes európai ország teljes államadósságához hasonlítható. Heródes egész évi jövedelme csupán 900 talentum volt, de ez is egy mesés összegnek tűnik. Egész Galilea és Perea évente csupán kétszáz talentum adót volt képes befizetni a kincstárba. Példázatunkban azonban nem jövedelemről, hanem egy megfizethetetlen kölcsönről, adósságról van szó. A myria itt a talentumok (végtelen) tömegét jelzi. A 2Mózes 38,25 szerint egy talentum háromezer sékel. Egy babiloni talentum 60 kg aranyat nyomott, a Judeában forgalomban levő attikai talentum pedig 26,2 kg-ot. Ez hatezer drachmának felel meg. Tízezer talentumot magánember eltulajdoníthatott és elsikkasztathatott, de visszafizetni már képtelen volt. Itt már csak a száanalom, az irgalom segíthetett.

A denarion, azaz a dénár jelentése tíz, ugyanis egy dénár tíz ászból állott. A száz dénár itt csekély összeg, csupán száz napszám ára. Egyébként a dénár volt a legelterjedtebb római pénzegység, a görög drachmával volt egyenértékű.

A prosagó (pass.) = odavinni, odavezetni kifejezés arra utal, hogy az adóst a börtönből vezették a király elé. Úgy a prosénechthé, miként a proséchthé kényszerelővezetést jelent.

A keleuó = megparancsolni és a pipraskó = eladni kifejezéseknél mindenekelőtt az adós művelhető földterületének, lakásának, berendezési tárgyainak eladására kell gondolnunk (parancsolá annak ura, hogy adják el azt).

auton... kai tén gynaike = és az ő feleségét. A zsidó jog csak tolvajlás esetén engedte meg egy izraelita áruba bocsátását, ha az képtelen volt a lopott holmit megtéríteni. A feleség eladását viszont tiltotta. Úgy a király „szolgája”, miként a feleség eladása egy pogány világban történt eseményre utal. Ezt a pogány világból vett történetet használja fel Jézus példázatként üzenete megértéséhez. Mi értelme lett volna az adós háza, földje és családja áruba bocsátásának, amikor egy rabszolga ára csupán 500–2000 dénár között mozgott? Hol van ez a kis összeg a százmillió dénárhoz viszonyítva?

A proskyneó jelentése térden állva könyörögni. A piptó = elesni. A szolga leborulva, térdre esve, térden állva, „fejét a porba hajtván” könyörög a királyhoz. A mozdulat azt jelzi, hogy az adós szolga teljes mértékben urának kegyelmére van utalva. A mozdulat a könyörgés egyik leghatásosabb kísérő formája.

Az apodidómi itt egyértelműen fizetni, visszafizetni, és nem áruba bocsátani, eladni, átruházni jelentéssel bír.

A syndoulós a LXX-ban csak Ezsdrásnál fordul elő. Ott is rangos hivatalnokot jelöl, többek között Palesztina és Szíria kormányzóit. Ez is azt támasztja alá, hogy itt szolgák és szolgatársak alatt nem szabad rabszolgákra gondolnunk.

pnigó = fojtogatni, nyakon ragadni, a krateó = megragadni. A király nem fojtogatta adós szolgáját, hanem megkegyelmezett neki, ő viszont elkezdte fojtogatni szolgatársát = syndoulós. A római jogban nem volt helye a fojtogatásnak, csak a barbár világban.

lypeó = megszomorodni, szomorúságot okozni. A LXX-ban az elypéthésen Neh 5,6-ban haragra gerjedni, Jón 4,4.9-ben pedig haragudni, felháborodást okozni jelentéssel bír.

basanistés = a kínzások végrehajtója, azaz hóhér, de jelenti a poroszlót is, amennyiben ő hajtotta végre az ítéletet. Izráelben büntetésként a kínzást nem gyakorolták. Nagy Heródes viszont nem sokat törődött a zsidó joggal, alattvalóit gyakran megkínoztatta. Ugyanezt tették a pogány királyok is, akik rendszeresen megkínoztatták az adócsalókat, a sikkasztókat, a beszédett adók kincstárba irányítását elhanyagoló helytartókat. A zsidók által embertelennek tartott törvénykezés Izráelen kívüli alkalmazása (Mt 5,25) a büntetés félelmetes, kegyetlen voltát hangsúlyozza.

Prédikáció

1. Isten jósága

Tízezer talentummal tartozott a szolga az ő királyának, egy elképesztően nagy, soha vissza nem téríthető összeggel. Ha ezer évig élt volna sem fizethette volna vissza. De a király könyörgése hallatán megszánta adós szolgáját, és teljes adósságát elengedte. Te hány tízezer talentummal vagy adósa Istennek? Hányszor vétkeztél ellene? Soroljam fel megszámlálhatatlan vétkeidnek csupán töredékét? Megteszi ezt Moody, a világhírű evangélista, aki egyik írásában sajátos módon szemlélteti Jézus megbocsátó szeretetét. Ebben az általa elképzelt, Jézus és Péter között elhangzó párbeszédben azt kérdezi Péter Jézustól: „Gondolod, Uram, hogy az evangéliumot minden embernek hirdetni kell, azoknak is, akik megkínoztak és halálra adtak téged?” „Igen Péter, mindenekelőtt nekik kell hirdessétek a megbocsátás evangéliumát. Keressétek meg azt az embert, aki leköpi, és mondjátok meg neki, hogy megbocsátottam. Keressétek meg azt az embert, aki a töviskoronát a fejemre tette, és mondjátok meg neki, hogy én az örök élet koronáját tettem félre számára a mennyekben. Keressétek meg azt az embert, aki a kezemből kitépett nádszállal vert engem. Mondjátok meg neki, hogy én királyi jogart ajándékozok neki, és trónusom mellett fog ülni. Keressétek meg azt az embert, aki ököllel csapott az arcomba, és mondjátok meg neki, hogy véretem érette is ontottam, mely az ő vétkeit is lemossa. Keressétek meg azt az embert, aki az oldalamba döfte lándzsáját, és mondjátok meg neki, hogy a szívemhez egy közelebbi út is vezet.”

Te vagy ez az ember és én! Gyermekkorunk óta hány ezerszer kínoztuk és feszítettük meg őt bűneinkkel, hány ezerszer nyomtuk fejére a töviskoronát, hányszor vertük nádpálcával, hányszor csaptunk ököllel az arcába, hányszor döftük bűnlándzsánkat az oldalába, nem kezünkkel, hanem vétkeinkkel? Te vagy és én vagyok példázatunk adós szolgája, akik tízezer talentummal tartozunk neki, akik tízezerszer megbántottuk őt en-

gedetlenségünkkel, hűtlenségünkkel, hitetlenségünkkel. S miként válaszolt minderre a mennyei király? Megszánt és szabadon bocsátott, adósságainkat, tízezer talentum súlyú vétkeinket elengedte. Rólam és rólad van szó ebben a példázatban. Mi vagyunk az a végtelenül eladósodott szolga, és Krisztus a jóságos király.

Elnézés vagy bocsánat? Tudod azt, hogy az elnézés csak árnyéka a bocsánatnak? Ha csak elnézést kérsz, akkor csupán annyit kérsz, hogy nézzék el, hagyják figyelmen kívül bűneidet és tévedéseidet, hunyjanak szemet felette. A legtöbbször átsiklunk felette. Ennyi az elnézés, de a bocsánat egészen más. A megbocsátás nyitott szemmel történik. Aki megbocsát, látja a bűn súlyát. Amikor Isten megbocsát, eltörli a bűnöd, az végképp oda lesz, elfelejti, többé nem emlékezik rá. Az igazi megbocsátás együtt jár a bűnről való elfeledkezéssel. Amikor Isten megbocsát, lemond a jóvátétel jogos igényéről, akkor áldozatot hoz érted. Végtelenül sokba kerül ez neki, Fiának halálába. Az a világ, melyben az utolsó fillérig meg kell fizetni, erre nem képes. Jaj a bűnösöknek és az adósoknak! Nincs kegyelem! A világ nem felejt el, ha adósságba vered magad, ha törvényteleniséget követsz el. Ezért nem lehet itt semmit sem újratekenni. De van egy másik világ is: az egyház, a megbocsátás csodájának helye, ahol ismeretlen a törvényesség kérlelhetetlen követelménye. Itt már újratekentheted az életedet!

Miként példázatunk királya adós szolgájával, veled is úgy cselekszik Isten. Feltétel nélkül bocsát meg neked és engedi el vele szemben felhalmozott végtelen, kifizethetetlen adósságaidat. Ő semmit sem kér, semmit sem vár tőled. Mondd, van olyan király e világon, aki milliárdokat ad kölcsön, és lemond annak visszafizetéséről? Igen! Van ilyen király, az egek Királya, a királyok Királya, Jézus Krisztus. Hogy semmi esélyed sincs vele szembeni adósságod visszafizetésére, hogy mennyire kétségbeejtő a helyzeted, jól szemlélteti az adós szolga könyörgése: „Uram, légy türelemmel hozzám, és mindent megfizetek néked.” De ez csupán egy üres, teljesen irreális fogadkozás. És mégis bekövetkezik a lehetetlen, az elképzelhetetlen: Isten megbocsát, adósságaidat elengedi, Jézusnak a Golgotán érted bemutatott áldozatáért. Ilyen nagylelkű a te királyod. Ő megszán téged, nem szab eléd újabb fizetési határidőt, nem zárat adósok börtönébe, hanem szabadon enged, mintha mi sem történt volna, mintha egyetlen bűnfillérrel sem tartoznál neki. Feletted való szánakozása nem más, mint irgalma, jóindulata, kegyelmes oda- és lehajlása bűn terhelte életedhez (9,36; Mk 6,34). Azt a végtelen irgalmat takarja szánakozása, mely nagyobb bűneidnél, sok tízezer talentum súlyú vétkeidnél. Csak borulj le előtte és könyörögj: Uram, a Krisztus érdeméért kegyelmezz nekem, „aki porba hajtom le a fejem”, légy türelemmel irántam. Te tudod, hogy Jézus a kereszten minden adósságomat eltörölte, minden bűnömért megfizetett. Uram, ezért irgalmazz nekem!

Az ember szívtelensége

A megkegyelmezett szolga nem ismer irgalmat a neki csupán száz dénárral tartozó szolgatársa iránt. *Jogi útra* tereli az ügyet. Mi is szeretjük az igazságszolgáltatást, szeretünk „igazságosak” lenni, jogi követeléseinkre hivatkozni, törvényszékre futni. Közben egyfolytában Isten kegyelméből élsz, és mások ellened elkövetett bűnei valósággal eltörpülnek Isten ellen elkövetett bűneid mellett, te miért gurulsz dühbe, miért érzed magad tisztességedben annyira meggyaláztattnak minden kis sértésre és bántásra? Megbocsátásról miért nem akarsz hallani, csak igazságszolgáltatásról? Példázatunk az ellenünk vétkezők iránti kérlelhetlenségünkéről, szívtelenségünkéről beszél. Ma is előfordul, hogy akinek sok milliós adósságát engedték el, bepereli, törvény elé cipeli, az adósok börtönébe csukhatja azt, aki neki csak néhány tíz- vagy százezerrel tartozik. Igen, ma is vannak ilyen szívtelen emberek. Te sem akarsz megbocsátani? Mintha képtelen lennél *felmérni az aránytalanságot* az ellened elkövetett százdénárnyi bűn és az Istennel

szemben elkövetett tízezer talentumnyi saját bűnöd között. Tudom, hogy neked is fáj az ellened elkövetett bűn és gonoszság, de ne feledd, hogy az csak *töredéke* annak a bűnnek, melyet Istennel szemben halmoztál fel. Ne történjen az meg, hogy Isten neked megbocsát, elengedi bűneidet, melyeknek száma nincs, te pedig arról nyomban elfelejtkezel, és embertársadon *a legkisebb tartozást is be akarod hajtani*. Isten neked mindent elengedett, te pedig semmit sem akarsz elengedni? Isten neked mindig megbocsát, te pedig soha? Isten rajtad a tengernyit sem kéri számon, te pedig a kicsit is, a legparányibbat is? Nem viselkedhetsz úgy, mint a tízezer talentum adósságától megszabadult szolga az ő szolgatársával, aki neki csupán fillérekkel tartozott: „...és megragadván azt, fojtogatja vala”. És hiába könyörög a szerencsétlen, szó szerint ugyanúgy, mint nem is oly régen ő maga: „Légy türelemmel hozzám, és mindent megfizetek néked. De ő nem akará, hanem elmenvén, börtönbe veté őt, mígnem megfizeti, amivel tartozik.” Hát már nem emlékszik arra, hogy az előbb még ő esett térdre királya előtt, és könyörgött haladéért, irgalmasságért? Te is amnéziában, feledékenységben szenvedsz? Ha jogos elvárásaid, követeléseite dacára is üres kézzel kell továbbmenni, elfelejtkezve Isten iránt való végtelen jótéteményéről, magad is úgy cselekszel, mint az adós szolga az ő szolgatársával?

Példázatunk kegyelemben részesült szolgája nem ismert irgalmat mások iránt. Mi sem! Nálunk az irgalmasság, a megbocsátás *csak egy kivételes eset, csak egy lehetőség*. Nálunk az *a normális*, az elfogadott, a természetes, a magától értetődő, ha kirtartunk követeléseitek mellett. Pedig pontosan az ellenkezőjét várja tőled a neked megbocsátó, adósságaidat elengedő Isten. Az irgalom gyakorlása, mások bűnének megbocsátása a te életedben sem lehet egy kivételes eset, hanem megszokott, állandó, mindennapos. Jézus példázatunkban megpróbálja legyőzni a jog szerinti követelés és az irgalmas magatartás közötti kibékíthetetlen ellentétet és ellentmondást. Számodra is ez az egyetlen járható út, ha igaz keresztyén ember vagy, nem a törvénykezés, hanem az irgalmasság, a megbocsátás útja. Ha megérintette lelkedet Jézus üzenete, akkor semmi sem maradhat az életedben úgy, ahogy eddig volt, amikor még úgy érezted, hogy nálad minden tökéletesen rendben van. Ma sincs rendben semmi, ha a jogaidra hivatkozol, ha a törvény szerint jársz el, ha jogos követeléseitekre hivatkozol. Csak akkor lesz minden rendben, ha irgalmasságot gyakorolsz. Kálvinnál olvassuk: „Akik nem hajlandók felebarátaik bűnét megbocsátani, azok éppoly szigorúnak és kérlelhetetlennek tapasztalják meg majd Istent önmagukkal szemben... Menyire méltatlan Isten könyörületesességére az a mérhetetlen teherrel megrakott ember, aki az önmagához hasonlók iránt a legkisebb hibát sem bocsátja meg... Isten könyörületesességére méltatlanok azok a *hajlíthatatlan behajtók*, akikről egyáltalán nem lehet elnézést kérni.”

Add tovább az Istentől elnyert és átélt megbocsátó szeretetet! Fordítsd meg a Miatyánk ötödik kérésének sorrendjét: „Bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek”, és mondjad így, vagy értsd így: Istenem, te már régen megbocsátottad az én vétkeimet, add, hogy most már én is megbocsássak az ellenem vétkezőknek. Mert nem azért bocsát meg neked Isten, mert te előbb bocsátottál meg, hanem fordított sorrendben: azért bocsáss meg másoknak, mert Isten már megbocsátott neked. Az én megbocsátásom nem feltétele, hanem következménye Isten megbocsátásának.

Isten óva int

El lehet játszani a már elnyert irgalmasságot. A könnyelmű, figyelmetlen keresztyén ember is eljátszhatja élete legnagyobb kincsét. Egy perzsa monda szerint valaki, miközben a tenger partján sétált, egy zsák gyémántra talált. Oda se figyelt, csak gondtalanul turkált ujjaival a zsákban, s a köveknek vélt gyémántokkal elkezdte hajigálni a tenger

hullámain hintázó sirályokat. De az utolsót nem dobta el, hazavitte. Mérhetetlenül megdöbönt, amikor a lámpa fényénél kiderült, hogy azok az apró kövecskék, melyekkel a sirályokat dobogálta, gyémántdarabkák voltak. Kétségbeesetten rohant vissza a tengerpartra, hogy megkeresse a sok-sok eldobott gyémántot, de azok örökre eltűntek a tenger mélyén. Hiába vádolta önmagát, hiába bánkódott, sírt és tett magának szemrehányást, már késő bánat volt, örökre eljátszotta élete legnagyobb kincsét. Az elnyert isteni irgalmasságot, kegyelmet is el lehet játszani. Hiába van már „kezedben” a kegyelem, könnyelműen el is játszhatod. Amikor nem bocsátasz meg, amikor szolgatársad csupán százdénárnyi adósságát, apró bűneit sem engeded el, amikor te is elkezdted őt „fojtogatni”, a tenger mélyére hajítottad a legdrágább kincset, az Isten országát. Ha Isten megtapasztalt irgalmát követően nem gyakorolod naponként az irgalmasságot, elnyert bocsátnatát követően képtelen vagy másoknak megbocsátani, odalett a drága kincs. Már késő bánat!

Isten *megbánhatja és visszavonhatja* az ő irgalmasságát, ha keresztyén emberként úgy viselkedsz, mint az adós szolga az ő szolgatársával. Az ő megbocsátó irgalma nem protokolláris törvényszéki végzés, melyet már nem lehet visszavonni. Ő minden további nélkül megsemmisítheti előbbi határozatát. Emlékszel az özönvíz történetére, ahol azt olvassuk, hogy *Isten megbánta*, hogy embert teremtett e világra, és így szólt: „Eltörlöm az embert, akit teremtettem, a földnek színéről...” Jósága és kegyelme nem érinthetetlen kincs, páncélszekrénybe zárva.

Isten *a nevedet is kitörölheti* az örök élet könyvéből. Igaz, hogy azt már régen beírta oda Isten, Jézusnak éretted is bemutatott áldozatáért, bűneid megbocsátását követően. De ha Isten jósága mégsem érintette meg a szívedet, nem változtatta meg teljes egzisztenciádat, nem lettél megbocsátásra kész ember, akkor „neked annyi”, ahogy Derecskén mondják, akkor Isten kitörli azt az új nevet, amelyet kaptál tőle, s amelyet egykor ő maga írt be az örök élet könyvébe.

Ha képtelen vagy megbocsátani az ellened vétkezőknek, *a legsúlyosabb ítélet vár rád*. Jaj neked, ha mindig a jogaidra hivatkozva kemény marad a szíved, és az átélte, megtapasztalt isteni jószágot nem adod tovább. Ez az ítélet az örök kárhozat.

Mi mindig tiltakozunk a *kettős mérce* ellen. Jézus ezt már kétezer évvel ezelőtt átírta. A zsidó apokaliptika azt tanítja, hogy míg Isten a világ kormányzása közben kettős mércét alkalmaz: kegyelmet és irgalmat, addig az utolsó ítélet napján már csak egyet: az ítéletet. Ott és akkor már nincs kegyelem, nincs részvét, nincs hosszútűrés. Jézus azonban mást tanít: Isten az utolsó ítélet idején is gyakorolhat kegyelmet, a kérdés csupán az, hogy mikor az egyiket és mikor a másikat? Erre válaszol Jézus a példázatunkban. Ha a földi életben Isten megbocsátása a te életedben is megbocsátás-készséget eredményez, akkor Isten irgalma szabaddá tesz. De ha Isten ajándékával visszaélsz, Isten ítélete a maga teljes súlyával súlyt le rád, mintha sohasem részesültél volna kegyelemben (Mt 6,14 skk.). Hogyan is reménykedhetnél az örök életben, ha nem mondasz le nyomorult százdénárnyi követelésedről, ha nem bocsátasz meg az ellened vétkezőknek. Ezért őrizd meg a rád bízott drága kincset, a megbocsátás és az irgalmasság drága kincsét, a benned lakozó Szentlélek által. Ámen.

Ajánlott irodalom

DEHN, G. In: EICHHOLZ G.: *Herr tue meine Lippen auf*. 1. M. Müller Verlag, Wuppertal-Barmen 1962, 311–315.

JAKUBINYI György: *Máté evangéliumának magyarázata*. Szent István Társulat, Budapest 1991, 211–212.

- JEREMIAS, J.: *Die Gleichnisse Jesu*. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1962, 207–211.
- KÁLVIN János *Magyarázata Máté, Márk és Lukács összhangba hozott evangéliumához* 3. Sylvester Nyomda, Budapest 1941, 115–116.
- KÜHNER, A.: *Überlebensgeschichten für jeden Tag*. Aussat Verlag, Neukirchen-Vluyn 1994, 9., 89.
- LINNEMANN, E.: *Gleichnisse Jesu*. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1978, 113–119.
- LOHMEYER, E.: *Das Evangelium des Matthäus*. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1956, 278–279.
- RIENECKER, F.: *Das Evangelium des Matthäus*. Brockhaus Verlag, Wuppertal 1994, 257–259.
- SCHLATTER, T.: Gewichte. In: SCHLATTER, T.: *Calwer Bibellexikon*. Calwer Verlag, Stuttgart 1979, 412–413.
- SCHNIEWIND, E.: *Das Evangelium nach Matthäus*. NTD 2. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1950, 202–203.
- SCHWEIZER, E.: *Das Evangelium nach Matthäus*. NTD 2. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1973, 246–247.
- VARGA Zsigmond: *Máté evangéliumának magyarázata*. Jubileumi Kommentár, Budapest 1969, 24–25.

Belülről jövő mosoly

A zsoltáríró így szól: „Kész az én szívem, ó Isten, kész az én szívem, hadd énekeljek és zengedezzek!” (Zsolt 57,8) Amikor a lélek felébred, akkor felébred a lant és a hárfa, felzendül az ének és a zene. Amikor a lélek énekelni kezd, akkor valamennyi hangszere vele énekel. Az azonban nem lehetséges, hogy az életet éneklésre késztesd a peremén, amíg a középpontot nem szólaltattad meg.

Egy gyökeresen megváltozott egyén így szól hozzánk: „Ének van a szívemben, és szárnyak vannak a lábaimon.” De nem lehetnek szárnyak a lábaidon, ha nem énekel a szíved. Másvalaki meg azt mondta: „Egész bensőm csupa mosolygás.” Amikor Krisztus van a középpontban, akkor az élet csupa mosoly, mégpedig belülről jövő mosoly. Ha valami más van a középpontban, akkor egész bensőnk olyan, mint amikor valaki összeráncolja a homlokát és sötéten néz. Egy diáklány így fejezte ki magát: „Úgy érzem magam, mintha egy csomó napsugarat nyeltem volna le.” Sok ember inkább olyan ábrázatot mutat, mintha egy csomó sötétséget nyelt volna.

E. Stanley Jones

Esketési prédikációvázlat a magyarországi homiletikai irodalomból

Dr. Boross Géza

Lásd, hited tőle mit várhat!*

2.

Új fejezet kezdődik

Alapige: 1Mózes 2,24

Ha az emberi élet olyan, mint egy regény, akkor a ti életetekben most új fejezet kezdődik. Különös regény az emberi élet. A nagy eseményeit egy isteni kéz írja, de az epizódokat mindig mi, emberek. Hadd mondjam el azért, mikor lesz áldott, boldog, örvendező az új fejezet.

1. Akkor, ha tudjátok: a házasság – lemondás! Elhagyja a férfit apját, anyját, ragaszkodik feleségéhez. Nagy árat fizetünk egymásért. De ez mindig csak a kezdet! Ugyanilyen a folytatás. Azon múlik, hogy mennyi áldozatot tudunk hozni egymásért. Apát, anyát könnyű elhagyni! De a barátokat, barátnőket! Régi szenvedélyt! Rossz szokást! Önzést! Durvaságot! Saját magamat! A házasság a legteljesebb lemondás!

2. De ugyanakkor valami különös meggazdagodás!

Lesznek ketten egy testté. Ez egyrészt azt jelenti, hogy az ember a házasságban lesz egész emberré. Hiszen a magányos ember fél ember. Olyan, mint a milói Vénusz: félkarú. A házasságban megkapom a másik karom. Emberré leszek a Biblia értelmezése szerint. Másrészt azonban a gyermekáldást is jelenti. Benne lesztek igazán ketten egy testté! Ennél nagyobb gazdagság nincs a világon. Ezért legyetek mindig nagyon hálásak Istennek egymásért.

3. A házasság – szolgálat! A férfi elhagyja apját, anyját. De a nő segítőtárs kell legyen. Miben kell egymást segítenetek?

a) Először kétségtelenül a mindennapokért folyó küzdelemben: kenyérért, otthonért, egészségért, előbbre jutásért.

b) Az élet csapásainak, keresztjeinek elhordozásában. Ketten könnyebb, mint egyedül! Jézusnak is segített Cirénei Simon!

c) Az imádkozó, hívő életben! Ez a legfontosabb! Ketten könnyebb hinni is, imádkozni is. Így bátran indulhattok az új fejezetre. Segítsen Isten, hogy ez lehessen életetek boldog, hosszú, áldott fejezete! Ámen.

* Dr. Boross Géza: *Lásd, hited tőle mit várhat.* Esketési igehirdetési vázlatok. (Budapest, Kálvin tér) 1958–1963. Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei, Pápa 2010.

Prédikációk pünkösdi ünnepére

Fekete János

Magyardécse

Cselekedjétek, mert én veletek vagyok.

Alapige: Haggeus 2,4–5

Bibliaviasás: 1Péter 2,5–9

Életünkben adódnak lehetőségek, amikor közös találkozások alkalmával is feltehető a kérdés: van-e valami örömd a munkában, szolgálatodban? Egyáltalán, lehet-e erről beszélni egy olyan világban, melyről érezzük, hogy csak a panaszkodást, elégedetlenséget, sikertelenséget akarja belénk paskolni, így gyengítve még jobban bennünket kedvünkben és munkánkban egyaránt. Ma csak pár dolgról szoktunk beszélni: válsághelyzet, megszorító intézkedések, létfenntartási gondok, politikai nehézségek, minőség-hiány, fellazult erkölcs és minden emberi értéket semmibe vevő kereskedelem. Vajon ezek csak a mi gondjaink? Mi azt mondjuk, hogy igen. Aztán próbálunk visszaemlékezni régmúlt történelmi időkre, akár a közelmúltban megtörtént eseményekre. Ha tárgyilagosaak vagyunk – márpedig azoknak kell lennünk –, észrevesszük, hogy régebben sem volt másképpen. Minden kornak megvolt a maga kihívása és rettenetes nehézsége, melyben az ember elgondolkozott azon, hogy érdemes-e tovább csinálni? És a további cselekvésre ösztönző választ sosem önmagától kapta, még csak az akkori társadalmi élettől sem, hanem Attól, Aki mindig arra biztatta és tanította, hogy az embertelen világban is hogyan maradhat az ember embernek, és mit kell tennie annak érdekében, hogy Zorobábelként, Jósuaként vagy Jehosadák fiaiként továbbra is bátorsággal vállalhassa küldetését, megbízását. Ha őszintén érdekelnek bennünket a múlt esztendőök kihívásai és a belőlük átmentett értékek, akkor nem írhatjuk le azokat sem, akik bátorsággal és örömmel szolgálták a rájuk bízottakat Istenért és érettünk. Sőt, a példaértékű, örömteljes szolgálatok mindig serkentőleg kell hogy hassanak. Mert a kihívások ma is ugyanolyan súlyosak, csak egy kicsit átértékelve teszik elének a megoldásra váró gondjainkat, *de ugyanazzal a biztatással* a mostani korosztály számára is: „Cselekedjétek, mert Én veletek vagyok!” Hogyan tehetem ezt ma örömmel, a mai helyzetben, a mindnyájunk által ismert körülmények között?

Az Ige ma is lenyűgöző erővel hat és bennünket serkentő cselekvésre biztat. Ilyenkor szoktunk terveket készíteni, lendületet venni, csapatot szervezni, mindent átalakító és átformáló hévvel beleadni mindent a siker érdekében, de vajon megkérdezzük-e Megbízónktól: mit kell cselekednem? Ha most kérdezzük, akkor azt mondja: „Cselekedjétek... az Igét, amellyel szövetségre léptem veletek.” Csak ebben értékelődik át minden emberi szándék, mert akkor csakis Isten és embertársam felé léphetek, Isten és embertársam érdekében cselekedhetek és nem Isten nevében embertársam ellen. Ez egy kemény, talán erőt felemészítő, de Isten dicsőségére áldozatos és örömteljes építkezést jelent. Igénk is arról beszél, hogy ismételten eljött az idő arra, hogy az Isten szövetségében élő nép ne felejtkezzen el az építkezésről vagy újjáépítkezésről. Egyszerűen senki nem mondhatja azt, hogy nincs szükség erre, majd ráérek később, vagy máskor. Az Úr templomát építeni kell. Szükségünk van rá, mert fenyeget a szétszórattatás, az elgyengülés, és mindenféle modern bűnképződmény, mely annyira tud tetszelegni, hogy még sokszor egymástól is eltávolít bennünket és észre sem vesszük, hogy már csak alig,

vagy egyáltalán nem is látjuk egymást. Micsoda az Úr temploma? Istentiszteleti hely. Van-e benned Istennek helye? Életed istentisztelet-e?

Kevesen vagyunk, de erőseknek kell lennünk. A templomot fel kell építeni, az Isten szövetségéhez tartozó népet ellehetetleníteni akaró babiloni nyomorúság levegője, ha még érezhető, már úgysem fullasztó. Hatalmi vergődésében csak kényszerít, de az Isteni bátorítás mindennél erősebb, mert Neki „adatott minden hatalom mennyen és földön” (Mt 28,18b). Nem Babilon távolodott el a néptől, hanem a nép Isten vezetésével Babilont elhagyta, és ismételten lehetőséget kapott arra, hogy tiszta, szép, közösségben megélhető szent, azaz Istennek félretett életet élhessen. Ha az építkezés adatott, a munka nem könnyű. Az akadályok megsokasodtak, rettenetes lelki válság és megdöbbentő csalódások idejét jelzi az élet óramutatója, a szomszédok gyanúsán figyelik, sőt kémlelik Jeruzsálemet és a templomot újjáépítő népet. Félnek, hogy veszélyes versenytárs és az általános békesség felforgatója lesz ez a megaláztatást, meghurcolást, szenvedést megélt nép. Aztán a föld is a benne lévő örökséggel kemény, köves és sokszor hálátlan talajnak bizonyul. A termést minduntalan fenyegeti a szárazság vagy a tolvajlás. De aki elhagyta Babilont, az csak Istenre hallgathat. Elhagytad-e Babilont? Hallgatsz-e Istenre? Ha igen, akkor csak örömmel lehet az Érette áldozatot vállaló cselekvésedben.

Neki lehet kezdeni, „De most!” Érdemes értelmezni ezt a felszólítást. Vajon sürgetőleg szól? Parancsként hangzik? Ki-ki gondolja át az azonnali nemcselekvés következményeit. Mivel jár, ha bedugom a fülem és nem akarom meghallani a szót? Még csak segítségemre sem hozhatom fel mulasztásaimat a „számadás napján” DE MOST, MÉGIS (eredeti fordítás) éppen ezért hangzik a prófécia. Sürgetőleg szól, hogy mindenki meghallja, sőt, hogy visszhangra találjon az Isten által adott parancs bennünk addig, amíg tart a ma. Hogy míg nappal van, munkálkodhassunk a második templom, az igazi templom, a lelki ház felépítésén. „Mert Én veletek vagyok”, és ez a legnagyobb biztatás és biztonság egy olyan világban, melyben egyre jobban látszik az, hogy az értékrend darabokban hever, a társadalom egész felépítménye omladozik, a családi élet szentsége szertefoszlni látszik, s az emberiség egy zsákutcába torkollik. Ezt senki sem tagadhatja, mert személyes tanúja e rettenetes helyzetnek.

Isten nem bontja fel népével kötött szövetségét. Mellé áll a mindenkori „most”-ban, mely jelen időt jelent ugyan, de a jövőt vetíti elénk. Azaz, most cselekedj és úgy, hogy a jövőbeli utódaid ne szégyenkezzenek miattad. Az építésnek az a lényege, hogy olyan maradandót alkoss, ami mindig az életre tudjon nézni. Csodálatos módon áll mellénk Isten. Érzed-é, hogy melletted van? Gondolj vissza nappalokra és éjszakákra, örömökre és bánatokra, üldöztetésekre és hazaérkezésekre, elmondott vagy ki sem mondott imádságaidra, és érezd most is: Ő melletted van, ahogy a tanítványaival is együtt volt a tengeren (Mk 4,35–41). Háromszor mondja ez Igében:

„Azt mondja az Úr”, a Seregeknek Ura. Ő hallatja szavát, hogy mindnyájan Rá hallgassunk.

Sok nyomorúság, félelem, gyengeség gyötörheti szívünket, de abban nem kételkedhetünk és ne is kételkedjünk, amit az Úr nekünk Igéjében kijelent. Kijelentette egykor ott és akkor, és kijelenti most és itt népének, mindnyájunknak: „Légy bátor”, mert „választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet, megtartásra való nép vagytok, hogy hirdessétek Annak hatalmas dolgait, aki a sötétségből az Ő csodálatos világosságára hívott el titeket” (1Pt 2,9), hogy soha ne felejtjük az apostol figyelmeztetését: „...a ti testetek a bennetek lakozó Szentléleknek temploma, amelyet Istentől nyertetek és nem a magatokéi vagytok?” (1Kor 6,19) Sokszor mondja: Légy bátor. Mózesen keresztül az ifjú Józsuének, az 1Kron 19,13-ban olvassuk: „Légy erős, sőt legyünk bátrak mindnyájan a mi népünkért és a mi Istenünk városaiért...” Valljuk meg, mi magunk is érezzük

sokszor, hogy szükségünk van a bátorításra a mindennapi életünk zűrzavara, testi-lelki erőtelenségünk gyötrő kísértései között.

Amiképpen akkor és ott a babiloni fogságból hazatért Zorobábel, Jósua és a hazatért népben a lerombolt templom felépítésére elhangzott prófétai felhívás visszhangra talált, úgy kötelez bennünket is arra, hogy: „ma, ha az Ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveteket, mint az elkeseredéskor, a kísértés ama napján a pusztában.” (Zsid 3,7b–8)

Íme az Ige örömmüzenete ma számunkra: nem hiábavaló az Isten nevében végzett munka. A Haggeusé sem volt az, felépült a templom és feljegyzések szerint még Ő is megérte és először Ő énekelt az új templomban. Mi lett a következménye? Hogy Isten gondviselő keze által kialakult az új életrend a szövetséges nép életében, és az Úr Lelke közöttük maradt, hogy bátorítsa, vigasztalja és erősítse az igaz hit állhatatosságában. Cselekedje bennünk és velünk is Szentlelke és Igéje által, hogy a mi Urunk Jézus Krisztussal örök életre megkötött szövetségben, munkánkban és szolgálatunkban öröm legyen Isten dicsőségére és az Anyaszentegyház építésére, és továbbléphessünk az Ige szavával: „Ne félj te kicsiny nyáj, mert tetszett a ti Atyátoknak, hogy néktek adja az országot.” (Lk 12,32) Ámen.

Nyeste László Csaba

Kozárvár

A pünkösdi utáni Péter

Alapige: Az apostolok cselekedetei 2,14a

Bibliaviasítás: Az apostolok cselekedetei 2,1–13

Az első pünkösdkor csoda történt. Az egy akarattal együtt lévő tanítványokra kitöltetett a Szentlélek, és megszólaltak más nyelveken, a Jeruzsálembé összesereglett sokaság pedig álmélkodva tapasztalta, hogy ki-ki közülük a saját nyelvén hallja és érti az Isten nagyságos dolgairól szóló üzenetet. Hogy mennyire rendkívüli jelenség volt a pünkösdi csoda, ezt a bibliaviasítás rendjén elhangzott ígérés olyan kifejezései mutatják, melyek a jelenlévők reakcióját érzékeltetik: *álmélkodtak, csodálkoztak, zavarban voltak*. Amikor Isten cselekszik, mindig kivált az emberekből valamilyen viszonyulást. Az Ő csodálatos működése legtöbbször és legtöbbször ámulatba ejt. A csoda azért csoda, mert az ember nem érti, nem tudja megmagyarázni. *Vajon mi akar ez lenni?* – kérdezték akkor is sokan. Ha a magyar ember valamit nem ért, azt szokta kérdezni: *mi-csoda ez?!* Voltak és vannak viszont olyanok is, akik csúfolódnak. Ez történt az első pünkösdkor is. Egyesek gúnyt űztek a csodából: „édes bortól részegedtek meg” Erre mindig számítani kell, mindig volt rá példa az egyháztörténelem folyamán. Ma is gyakran előfordul ilyesmi. A gúnyolódás igyekszik rombolni Isten szent ügyének tekintélyét.

Ekkor lép színre Péter. Így kezdődik alapigénk: „Péter **azonban** ...” A Szentlélekkel megtelt tanítvány nem hagyhatja szó nélkül az aljas rágalmozást, válaszol a csúfolódóknak. Hangsúlyos itt ez az ellentétet kifejező szó: *azonban*. Egyesek csúfolódnak, de Isten szolgálja ezzel szembezáll. Az „azonban” Péter magatartását fejezi ki. Ilyen helyzetekben Krisztus követőjének állást kell foglalnia.

A felolvasott alapigében nincs szó sem a pünkösdről, sem a Szentlélekről. Ha eltekintünk a bibliaviaszástól, mondhatnánk, hogy ez nem is pünkösdi Ige. Pedig ízig-vérig az. Minden egyes szóban ott van a pünkösdi tüze és a Lélek ereje: *Péter azonban előállván a tizeneggyel, felemelé szavát, és szóla nekik*. Ez a pünkösdi. Amikor valaki előáll,

felemeli szavát, és szól. Ez a Szentlélekkel való beteljesedésnek az eredménye. Csak az tud ilyen bátran fellépni, aki a Lélek erejét kapta.

Nézzük csak meg: ki az, aki előáll? Péter. Petrosz – a köszikla. Az, aki ilyen szép nevet kapott Jézustól, de aki aljas módon megtagadta Mesterét. Aki oly hevesen tudott megszólalni, fogadkozni, de a veszedelem idején képes volt kimondani: *nem ismerem ezt az embert!* (Mt 26,74) Milyen változáson ment keresztül ez a Péter! Nem ő változott meg, hanem a Lélek formálta át. Felépiült bukásából. Más ember lett. Így mondta ezt valaki: a kegyelem rehabilitálta Pétert. Ilyen fontos a Szentlélek! Így meg tudja változtatni az embereket! Amilyen aljas módon megtagadta Krisztust, most éppoly bátran tesz bizonyosságot róla. Most már valóban köszikla. A pünkösöd előtti Péter merőben különbözik a pünkösöd utáni Pétertől. Ha kérjük a Lélek ajándékát, minket is át fog formálni Isten ereje. Ezen a pünkösödön azért imádkozzunk, hogy Krisztust tagadó Péterekből, őt eláruló Júdásokból és benne kételkedő Tamásokból róla bizonyosságot tevő, igazi tanítványokká váljunk!

Azt olvassuk Péterről, hogy **előállt**. Benne van ebben a mozdulatban a *felállás*. Felállt, hogy megmutassa: nem részeg, amint a csúfolódók állítják. Jézus elfogatása után elszaladtak és bujkáltak a tanítványok. Keresztre feszítése után bezárt ajtók mögött ültek a félelem miatt. Rejtőzködtek, állandó rettegésben éltek. De pünkösöd után előálltak, mert kapták a Szentlélek erejét és bátorságát. *Veszték erőt, minekutána a Szentlélek eljön reátok, és lesztek nékem tanúim.* (ApCsel 1,8) Péter igazi tanúként előállt, pedig nem volt veszélytelen abban az időben ezt tenni. Ehhez a Lélek adott neki erőt és bátorságot. Ma is vannak félelemben élő keresztyének, akik meghunyászkodnak a világ előtt, és nem mernek előállni akkor, amikor egyesek csúfolódnak, amikor rágalmazzák egyházunkat, amikor támadják Istenbe vetett hitünket. Meghúzzák magukat, míg elcsendesedik a vihar. Engedik, hogy Isten csodáiból gúnyt üzzenek. Keresztyén-e az, aki nem mer előállni? Testvéreim! Mi nem a félelemnek lelkét kaptuk Istentől, hanem az erőnek Lelkét! (2Tim 1,7) Álljunk elő bátran, és hitünket vállalva, nyíltan nézzünk szembe Isten ügyének ellenségeivel!

Péter nemcsak előállt, hanem **felemelte szavát, és szól**t. Nem félt, nem szégyenkezett. Magabiztosan szólalt meg, mint aki tudja, mit kell mondania. Felemelte szavát, mint aki érintett az ügyben. Nem hagyta szó nélkül azt, hogy valakik ócsárolják Isten nagyságos dolgait. Hányszor némák maradnak a keresztyének olyankor, amikor szólani kellene! Hányszor csendben maradunk, amikor hangunkat kellene hallatni, amikor elő kellene állni az evangéliummal! Sokszor valósággal szégyenkezünk előállni az Igével az úgynevezett alkalmatlan időben. Pál apostol azt mondta: *Nem szégyellem a Krisztus evangéliumát.* (Róm 1,16) A pünkösödi csoda az, amikor hangos szóval vallást tesz Jézus Krisztusról. *Valaki vallást tesz énrólam az emberek előtt, én is vallást teszek arról az én menyeyi Atyám előtt* (Mt 10,32) – mondja Jézus. Testvéreim! Miért maradunk sokszor némák és tétlének, amikor szólni és cselekedni kellene? Ne szégyelljük az Igével való előállást, mert Isten sem szégyell mellénk állni! Emeljük fel szavunkat, mint Péter! Isten szót ad majd szánkba, amint Jézus ígérte: *Nem ti vagytok, akik szóltok, hanem a ti Atyátoknak Lelke az, aki szól tibnetetek.* (Mt 10,20)

Arról is olvasunk ebben az Igében, hogy Péter nem volt egyedül, hanem **a tizenegygyel** állt elő. Ott voltak mellette a többiek is. Felsorakoztak Péter mögé. A pünkösödi csodához ez is hozzátartozik: Isten Lelke közösséget teremtett közöttük, egységes csapattá formálta őket. Együtt vállalták Jézust. Péter mellé való odaállásukkal a többiek alátámasztották azt, amit ő mondott. Autoritással léptek fel a gúnyolódókkal szemben. A mai tanítványseregnek is az a feladata, hogy egységesen lépjen fel Isten ügyének képviselőjében. Álljunk oda egymás mellé/mögé minden helyzetben! Elég volt a bábeli

zürzavarból, a széthúzásból, az egymás meg nem értéséből, a külön utakon való járásból! Legyen végre igazi pünkösöd a mi életünkben is, a mi közösségünkben is! Kérjük a Lélek erejét, hogy legyünk mi is együtt egy akarattal, és megtelve Szentlélekkel szóljunk bátran egy csapatként Isten nagyságos dolgairól! Ámen.

Orbán Attila

Déscsichegy

A Szentlélek... megtanít titeket...

Alapige: János 14,26

Bibliavetítés: János 14,23–31

Fontos és mindenekfelett nagyon szép nap ez, melyet megünnepelünk e szent hajlékban. Valahányszor ünnepelünk, mindig az a kérdés merül fel bennünk: vajon van-e ma olyan jelentősége, varázsa, fontossága az ünnepnek, mint az első keresztyének életében? Ha megvizsgáljuk az emberek életét, rádöbbenünk arra, hogy sok embernek megszakadt a kapcsolata Istennel. Minden egyéb tevékenység fontosabb, mint az imádkozás, istentisztelet vagy bibliatanulmányozás. Az ünnep fogalma is átalakult. Minden ember más és más tartalommal tölti meg.

Mi tudjuk, hogy ünnepeink Jézus Krisztussal kapcsolatosak és számunkra különleges üzenetet hordoznak. Ünneplésünknek ez ad tartalmat és lényegét. A Betlehem mezéjén elhangzott örömhír által (Lk 2,10–11): „Ne féljete, mert íme hirdetek néktek nagy örömet, mely az egész népnek öröme lesz: mert született néktek ma a Megtartó, ki az Úr Krisztus, a Dávid városában” – Isten az emberiséget olyan lelki vezérrel áldotta meg, aki ma is út, igazság és élet (Jn 14,6).

Mi meg vagyunk győződve, hogy az Úr Jézus Krisztus üres sírjából felhangzó angyali szózat (Mt 28,5–6): „Ti ne féljete, mert tudom, hogy a megfeszített Jézust kerseitek. Nincsen itt, mert feltámadott...” – megtörte a halál keserűségét és reményt nyújtott egy jobb világban való életre.

Mi pünkösdkor is Isten jóságának és szeretetének megnyilvánulására gondolunk, hogy Ő ígérte beteljesítette: „nem hagylak titeket árvakul, eljövök tihozzátok” (Jn 14,18). Igen – mondhatjátok –, de a pünkösdi Szentlélek, mely az árvaságtól óvna bennünket, nem lakozik közöttünk, mint az első keresztyének között. Az emberek ismét magukra vannak, ismét kételkednek az Úr Jézus üdvözítő hatalmában, a tévedések, hitetlenség és reménytelenség ingadozásában élnek. Ma kellene megértsük, hogy Mindenható Istenünk azért jelentette ki magát az emberiségnek, hogy azt az istenfiúságra nevelje. Jézus Krisztus által egy sereget hozott létre, e sereget ápolja, gondozza és megtartja. Én hiszem, hogy e seregnek élő tagja vagyok és Isten segítségével az is maradok. Ez a keresztyén egyház!

A pünkösöd a keresztyén egyház születésnapja. Nézzük meg Igénk alapján, hogyan működik ez a sereg és mi a feladata mindenkor a világban.

I.

A keresztyén egyház *fő feladata a tanítás*, átadni az igazságot: „a beszéd, amelyet hallotok, nem az enyém, hanem az Atyáé, aki küldött engem” – mondja az Úr tanítványainak. A tanítványok három évig hallották az igazság szavát Jézus Krisztus ajkáról. Mégis a Szentléleknek kellett eljönnie, hogy ismeretük halott ne legyen (véka alá rejtett), hanem az igazsággal előállva, hivatásuknak megfeleljenek és siker koronázza

munkájukat. Csak a Szentlélek tudta rávezetni az apostolokat arra, hogy Jézus Krisztus az igazság tanítója és az ő feladatuk hirdetni a világnak: „megjelent az Isten idvezítő kegyelme minden embernek” (Tit 2,11). A Szentlélek az igaz magyarázója Isten Igéjének, nélküle csak halott betű. Mindazt, amit a világi dolgokról tanulunk, Isten Igéjének fényében kell látnunk és szeretettel egybekötve lehet az emberiség javára fordítani. A Szentlélek az igazság útjára vezet, hogy ne járjunk a hamisság, csalás, irigység, erkölcstelenség útján, hanem az igazságban egyesülve az Úrnak Lelkével az isteni szeretet hasa át szíveinket.

Nézzünk most magunkba: kinek a beszéde határozza meg földi életünket, Krisztus beszéde, vagy a világ szava? Mit mondunk tovább: Krisztus szavait vagy az emberektől hallott „híreket”? Ha e kérdésekre keressük a feleletet, rájövünk arra, hogy Krisztus beszéde nem hatja meg ma az embert. Nem sokan kíváncsiak arra, hogy mit tanított Jézus Krisztus. Ezt bizonyítja a templomlátogatás, a bibliaórákon való jelenlét és az emberek magaviselete. Hogyan tudnám továbbadni Krisztus beszédét, ha nem is tudom, mit beszélt? A tanítványok hallgatták Jézust, de a Szentlélek kitöltetéséig nem merték megosztani ismereteiket másokkal. Isten Lelke megerősítette őket és fellángoltatta bennük a bizonyágtétel tüzét, hogy ne a félelem foglyai legyenek, hanem Krisztus bátor katonái, akik az Ige kardjával harcolnak.

Mit tehetünk, ha úgy érezzük, hogy nem ilyen az életünk? Tele vagyunk félelemmel, aggodalommal és tudatlansággal. Kértétek-e Isten Szentlelkét? Imádkoztatok-e azért, hogy Isten tegye érthetővé az Ő Igéjét előttünk? Kérjétek a Szentlélek megerősítő erejét, hogy szíveiteket feltárhassátok az Úr előtt és elmétek fogékony legyen az igazság iránt, és így közeledjete Megváltónkhöz teljes meggyőződéssel vallva: „élek pedig többé nem én, hanem él bennem a Krisztus, amely életet pedig most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, aki szeretett engem és önmagát adta érettem” (Gal 2,20). Igen, Ő az út, az igazság és az élet. Ez az igazi pünkösdi ünnep, melyen Isten megismerteti velünk Jézus Krisztust, az igazság tanítóját, megigazító kegyelme és Lelke által.

II.

A keresztyén egyház másik feladata: *utat mutatni az értékes élet felé.*

„Ha valaki szeret engem, megtartja az én beszédemet: és az én Atyám szereti azt, és ahhoz megyünk, és annál lakozunk.” (23. v.) Nem elég hallgatni Krisztus beszédét. Nem elég eljönni a templomba és „elhallgatni” mindazt, ami elhangzik itt. Az Úr Jézus itt megszólít minket és várja a választ. Ha valaki szereti az Urat, odafigyel arra, amit mond és igyekszik megtenni azt. Mennyire szeretem én az Úr Jézus Krisztust? Milyen kapcsolatban vagyok Vele? Mennyire értékelem Őt? A János evangéliuma 13. rész 15. versében ezt olvassuk: „példát adtam néktek, hogy amiképpen én cselekedtem veletek, ti is akképpen cselekedjetek ”

Miért nem követik ma Krisztus példáját az emberek? Mindez abból ered, hogy hiányzik a szívekből Isten szeretete. „Aki nem szeret engem, nem tartja meg az én beszédeimet” (Jn 14,24) – milyen igaz az Úr Jézus mondása! Ahol az emberi szív tele van önzéssel és a világ szerelmével úgy, hogy az Isten iránti szeretet már nem kap helyet benne, ott nem kell csodálkozni, hogy nincs kedv Isten szavát megtartani, keresztyéni kötelezéseket teljesíteni. Mivel a fősvénynek a pénz, az élvezethajhásznak az élvezet sokkal kedvesebb, mint Isten, ezért reménysége és boldogsága is a pénz és az élvezet.

Miért olyan nehéz Isten parancsolatait megtartani? Miért olyan életunt és fáradt az egész keresztyénségünk? Mert hiányzik az Isten és Megváltónk iránti igaz szeretet. Mivel nagyon sok ember élete nem gyökerezik a keresztyén szeretetbe és értékrendbe,

hanem egész életük csak önzés és haszonlesés. Milyen más ott, ahol Isten és Krisztus szeretete tölti be a szívet és az életet.

„Ha valaki szeret engem, megtartja az én beszédemet” – mondja az Úr Jézus (Jn 14,23). Aki megtartja az Ő beszédét, megtapasztalja, hogy az Ő parancsolatai nem nehezek, és meg fog győződni arról, hogy az Ő igája gyönyörűsége és az Ő terhe könnyű (Mt 11,30). Az igaz keresztyénnek, ki Istenét és Megváltóját szereti, hogy lehetne az Atya parancsa nehéz, vagy a keresztyén élet súlyos? Ezért nincsen olyan parancsolat, amit a szeretet könnyűvé ne tenne. E szeretet csodaképpen Isten ellenségeiből embert és Istent szerető szíveket formál, bennünket Isten gyermekeivé emel, ha Jézus Krisztus útmutatónká lesz keresztyén életünkben. Az Ő példáját követve megtaláljuk az igazi élet értelmét és szépségét. A Szentlélek tanít meg minket erre.

III.

A keresztyén egyház harmadik feladata: *vigasztalni a szükségben levőket.*

Jézus búcsúbeszédében mondja: „ama vigasztaló pedig a Szent Lélek, akit az én nevemben küld az Atya...” Amíg Jézus volt a tanítványok vigasztalója, Ő volt a segítségük az ellenséges világgal szemben, vezette őket és közvetítette nekik az igazságot. A hitük még törekeny volt, nem tudtak mindent Jézus Krisztusról, mint Isten Fiáról. Megrekedtek Jézus emberi alakjánál és az evilági hatalom várásánál. Jézus távozása e világból megrendítette hitüket. A tanítványoknak fel kell ismerni, hogy hinni azt jelenti: a világ szempontjából bizonytalanul élni, Isten szempontjából biztonságban lenni. Meg kell tanulniuk, hogy Jézus halálát úgy tekintsék, mint visszatérést a testi létmódból az Isten Fiát megillető dicsőségbe. Ebben a helyzetben és szükségben az emberi erő felmondja a szolgálatot. Rá vannak utalva Isten segítségére, a Lélekre. Az Úr Jézus Krisztus megígéri nekik a „vigasztalót”, aki segítségükre lesz földi életükben. De ezt csak hitben lehet látni és megtapasztalni. Ő lesz minden földi gyengeségben segítség és vezető. Mennyire megerősítette ez az első tanítványokat: gyenge tanulókból lelkes tanítók lettek. Megnyitotta szájukat szólásra, megsúgta, mit kell mondjanak a zsidók és pogányok ítélőszéke előtt.

Ama Mennyei Vigasztaló még ma is csodákat művel. Kívánunk-e ma jobb tanítót, útmutatót, vigasztalót, mint a Szentlelket, aki megtart az igazságban, minden kísértésünkben megvéd, minden szükségünkben megvigasztal és az örök életre vezérel? Ha engedjük, hogy Isten Szentlelke erősítse, vigasztalja és hassa át lelkünket, akkor nyugodtan felvehetjük a harcot az élet viszontagságaival, sohasem fogunk elcsüggedni vagy kétségbeesve kiáltani: „Uram, ments meg minket, mert elveszünk” (Mt 8,25), hanem Megváltó Jézusunk szavaiban találunk vigasztalást a szükségben: „én ti veletek vagyok minden napon a világ végezetéig” (Mt 28,20).

Igy ünnepeljünk a pünkösöd ünnepén, így lehet nekünk Isten Szentlelke: tanítója az igazságnak, útmutatója az értékes életnek, vigasztalója a szükségben levőknek. Ámen.

A Lélek útja

Alapige: Galata 5,25
Bibliailvasás: Galata 5,16–26

I. Bevezetés: *Ahány ember, annyi fajta!* Tudósok bizonyítják, hogy még az egyiptéjű ikrek is különböznek egymástól, még ha nem is kinézetre, hanem személyiségükben, viselkedésükben, életstílusukban. Nem is tudnánk felsorolni, mennyi fajta embert ismerünk: fiatal, öreg, egészséges, beteg, gazdag, szegény, kicsi és nagy, jó ember, gonosz ember, hívő és hitetlen, Krisztus-követő, Krisztus-tagadó, testi és lelki ember. De azért mégis valamilyen hasonlóságnak lennie kell az emberek között! Különbözünk mi sok mindenben – más a jellemünk, más az életstílusunk, másak az álmaink, vágyaink, szokásaink, különbözőképpen rendezzük be életünket, különbözőképpen éljük meg a hitünket –, de azért mégis vannak közös dolgok, amelyek összekötnek, összetartanak minket.

Mi a közös két ember között? Elsősorban az emberség, ha megvan, mert sajnos egyre többen kezdik elfelejteni, s állatokká alacsonyodnak! Mit gondoltok, minket, keresztyéneket, mi köt össze? Vagy inkább, ki köt össze? Ki a közös? Az Úr Jézus Krisztus, akiről keresztyéneknek, Krisztus-követőknek neveztetünk! *Keresztyén emberekként is különbözünk egymástól, de ha jelen van életünkben Krisztus, akkor ránk ismernek az emberek és mi is egymásra ismerünk!* Mi teszi az embert emberré? Az emberség, Ne feledjétek! Mi teszi a keresztyén embert keresztyénné? Keresztyénsége. Azaz, ki teszi a keresztyén embert keresztyénné? Az, aki itt felül van (észben) és itt belül van (szívben) – az Úr Jézus Krisztus. Miből látszik meg, hogy jelen van életemben és Krisztus szerinti életet élsz? Honnan látszik, és mikor látszik? Mi van itt a fejben és mi van itt belül a szívben? Azaz, ki van gondolataimban és ki van érzéseim közepette? Mert a gondolatok és az érzelmek meghatározzák egész életünket – Istenhez és embertársainkhoz való viszonyulásunkat. A gondolatok és az érzelmek meghatározzák kapcsolatainkat. És el sem tudjátok képzelni, milyen csodálatos az, ha a gondolatok és érzelmek közepette Jézus Krisztus az Úr! Ő uralkodik, Ő vezet, irányít minket éppen Szentlelkén keresztül, hiszen Jézus Krisztus Szentlelke által van ma is, most is velünk! Ezt pedig hinnünk kell!

Jézus Krisztus tehát átveszi az uralmat testünk, lelkünk felett! (Az ember test és lélek, tanítja a Szentírás – hallottátok a bibliailvasás rendjén, s ez így igaz, csak hogy nem teljes. Mert az ember test, lélek és Szentlélekkel telített ember – így válik teljessé a kép. A Lélek, mely felülről adatik, Jézus Krisztussal kapcsol minket össze!) Emlékezzetek vissza, hogyan énekeltük: *Nem vagyunk mi magunkéi, De Jézus vére, bére, Testünk, lelkünk Istenéi...* (MRÉ 157. ének)! Tehát a nagy kérdés a következő: **kinnek a hatalma alá helyezem magam testestől, lelkestől?** A testiség hatalmába, az ösztönök kielégítésének hatalmába, vagy pedig a lelkiség hatalmába, Krisztus hatalma alá a Szentlélek által?

II. Ha Szentlélek szerint élünk, akkor Szentlélek szerint is járjunk!

Ezt kéri tőlünk Pál apostol. Tőlünk, akik ma itt vagyunk, különbözünk egymástól, de mégis valami, Valaki összeköt minket. Fiatalok és idősek, falusi és városi emberek, de mindnyájan – hiszem ezt – a Krisztuséi! De mit is jelent a Szentlélek szerinti élet és

a Szentlélek szerinti járás? Először Pál is kettévlasztja a kettőt, és megkülönbözteti őket.

1. Szentlélek szerinti élet – velünk történik valami

Mindennek van kezdete ebben az életben! Az emberi életnek is van kezdete, s emberileg nézve ez a kezdet a születés, amikor Isten akaratából és jóvoltából az édesanyák életet adtak nekünk. De a keresztyén életnek, vagyis a hívő életnek is van kezdete. S a Szentírás ezt a kezdetet *újjászületésnek* nevezi. Mi az újjászületés? Először is, valami titokzatos dolog, amikor velem, veled, velünk történik valami, végbemegy valami változás. Ki a végrehajtója? A Szentlélek. Az édesanyák adják az életet, a Szentlélek teremti meg az új életet, az új kezdetet. Hogyan megy végbe? Titok. Ha most elkezdennék ezt fejtegetni, akkor megoszlanának a vélemények, nézeteltérések, félreértések születnének, s a Szentlélek biztos nem ezt akarja! Mit akar? Új életet akar adni azoknak, akik magukban hordozzák testestől-lelkestől Ádám, az első ember esendőségét és nyomorúságát. **Újjászületés nélkül nincs keresztyén élet!** *Kezdet nélkül nincs folytatás!* Erre mondja Pál apostol: ha Szentlélek szerint élünk – nem test szerint, nem az Ádámtól átszármazott bűnök szerint, nemcsak az anyáktól kapott élet szerint, hanem Szentlélek szerint.

Honnan tudom, hogy újjászülettem, azaz újjászült engem a Szentlélek? Honnan tudom, hogy Krisztusba oltattam? Honnan látom, miből látom? Mert habár az újjászületés titok (Jézus és Nikodémus beszélgetése, Jn 4,1–8), az újjászületés eredménye, az új ember, s annak gyümölcse, melyek a Lélek gyümölcsei, már nem titkok! Ezeknek látszaniuk kell életemben! Mit jelent Lélek szerint élni? *Velünk történik valami, velem történik valami.* Figyeljétek meg! Rádöbbenek arra, hogy nem az az erős, aki üti a másikat, szidja a másikat, erőszakoskodik, uralkodik a másikon, hanem az, aki bocsánatot tud kérni és megbocsátani, aki nem títani akar, hanem simogatni, aki nem uralkodni akar a másikon, hanem inkább szolgálni – *mert ha valaki nagy akar lenni közöttetek, legyen mindenkinek a szolgája* (Mt 20,26–28) – mondja Jézus. Ő is ezt tette, pedig Ő a legnagyobb volt. *Velem történik valami.* Átmegyek a szomszédhoz, akivel összevesztem, talán amiatt az „átkozott” föld miatt, átmegyek, és bocsánatot kérek. Vagy befogadom házamba, leültetem az asztalhoz azt a rokont, akivel! ugyancsak a vagyoni miatt vesztem össze – megbocsátok neki. *Velem történik valami:* félreteszem a vasárnapi munkát, mert nem hagy békén a harangzúgás, eljövök a templomba, hogy Istennel legyek, hogy keresztyén testvéreimmel legyek – ünnepelek, hálát adjak, imádkozzam. Nem dolgozom vasárnap, hisz Isten parancsolta, hogy a hetedik napot megszenteljem. *Velem történik valami,* amikor rájövök, hogy nem én vagyok az élet közepe, bármilyen szép, okos, ügyes legyek, nem körülöttem forog minden – éppen ezért nem várom el senkitől, hogy kiszolgáljon, hanem én szolgálom ki a többieket.

Kedves testvéreim, íme néhány példa – ti is sorolhatnátok. Íme, mit jelent az újjászületés, a Szentlélek szerinti élet: nagy változásokat! Látható jeleket, gyümölcsöket, mások által követendő életstílust, életformát.

2. Szentlélek szerinti járás – mi is teszünk valamit

Pál tehát nemcsak Lélek szerinti életről (életéről) beszél – kezdetéről –, hanem Lélek szerinti járásról is, vagyis folytatásról. Mit is jelent Lélek szerint járni? Az újjászületés jeleként már elhangzott néhány példa. A lekción mondanivalóját is figyelembe véve, még két dologról van szó.

1. **Önkontroll:** emlékezzetek vissza! Attól ember az ember, keresztyén a keresztyén, hogy kinek a hatalma alá tartozik testestől-lelkestől. Ha átengedjük, Jézus Krisztus átveszi a hatalmat, a Szentlélek pedig a kontrollt, vagyis ellenőrzi szavainkat, tetteinket, hogy ne mondjunk olyasmit, ne tegyünk olyasmit, ami Isten és felebarátunk rovására

történik. Nyilvánvaló, hogy a Szentlélek nem robotokat vagy fabábukat farag belőlünk, hanem segítségünkre siet. Miben segít? **Ahogy Jézus Krisztus ellenőrizi életünket, úgy ellenőrizzünk mi is mindent!** Ezt jelenti az önkontroll: önfegyelműzés. Erős akaratot igényel, hogy tudjunk parancsolni önmagunknak, főleg a testünknek. Hallottátok, milyen elszomorítóak a test, vagyis az ösztön bűnei! *Parancsolnom* kell a szemeimnek: vigyázzatok, mit néztek, kit néztek, válogassátok meg, amit néztek, mert szörnyű bűn a házasságtörés, paráznaság, bujálkodás, tisztátalanság! *Parancsolnom* kell a szájnak: vigyázz, hogy beszélsz, mit mondasz, mert szörnyűek a nyelv bűnei, hiszen szánkkal ártunk a legtöbbet. Egymást vágjuk, mert irtózatosan rombol a hazugság, a káromlás, a káromkodás, a pletyka! *Parancsolnom* kell a hasnak: vigyázz a mértékletességre, mert szörnyű bűn a részegség, tobzódás! *Parancsolnom* kell a szívnek, hogy ne szolgáljon idegen isteneket, a legveszélyesebbet, a Mammont, a pénz istenét, amely mindent felémészt: családot, egészséget, boldogságot! Akkor, ha nem tudok parancsolni saját magamnak, ha nem tudom, mikor elég, mennyi elég!

A test és mindaz, ami a testtel jár nem rossz – ne értsétek félre –, mert Isten adta, Ő teremtett minket, és azért adott mindent, hogy mi uralkodjunk a különböző testrészek felett és ne a különböző testrészek uralkodjanak felettünk! Ezt jelenti az önkontroll, és a Szentlélek szerinti járásnak ez az egyik jellemvonása, ismertetőjele. *Tudok parancsolni saját magamnak.* Persze, nem könnyű! Ez a legnehezebb! Mert hamarabb parancsolok a másiknak, mint saját magamnak, hamarabb ütök a másik kezére, mint a saját magam kezére, hamarabb teszek lakatot a másik szájára, mint a sajátomra, hamarabb látom meg a másik szemében a szálkát, mint a saját szememben a gerendát! Önkontroll: ne feledjétek, hogy a Szentlélek is segít, csupán kérni kell ezt a segítséget, élni kell ezzel a segítséggel!

2. **Közösségi élet:** ha a Szentlélek, s a Szentlelken keresztül Jézus Krisztus közösséget vállal velünk, akkor nekünk is közösséget kell vállalnunk egymással, azaz közösségben kell lennünk egymással! A Szentlélek szerinti járás másik ismertetőjegye éppen ez a *közösség*. **Azok a keresztyének, akiket egy Lélek vezet, irányít, tudnak és akarnak is közösségben lenni egymással!** Minden különbözőség ellenére, mert vannak közös dolgok, amelyek összekötik őket! Közösségi lét, de hát mire jó egyáltalán a közösség? A mai ultramodern világ egyáltalán nem hangsúlyozza ennek szükségességét és fontosságát, még a férfi és a nő, a férj és a feleség házasságában sem! A mai világ az *individualizmust* hangsúlyozza, s ez is bűn. Főleg akkor, ha a következőkre gondolunk: énközpontúság – csak én legyek a fontos, a másik nem számít! Csak nekem legyen jó, aztán a másik nem érdekel. Az én hasam legyen tömve, a másik éhen pusztulhat. Ugyan már, minek osztozni a másikkal, minek túrni a másikkal, minek elszenvadni a másikat? Tele van a világ ilyen emberekkel. Nagy baj az, ha a keresztyén közösségekben is élnek ilyen emberek, mint élnek!

A Szentírás tanításában a keresztyén ember, mint magánember, elképzelhetetlen! Nincs magánkeresztyénség. A hit nem magánügy! S jó lenne ezt végre-valahára megjegyezni, és gyakorolni is! *A keresztyénség nem privatizálódott életforma!* Krisztus sem volt magánember, Ő is közösséget vállalt az övéivel. Az eredeti görög kifejezés, amit Pál apostol a jár ígére alkalmaz, éppen ezt támasztja alá: jelentése *felsorakozni, követni!* Vagyis: ha Szentlélek szerint élünk, akkor Szentlélek szerint is sorakozzunk fel – így is mondhatnánk.

Kedves testvéreim, be kell állni a sorba, közösséget kell alkotni! Közösséget kell vállalni egymással, attól függetlenül, hogy milyenek vagyunk. Hajlandó vagy-e erre a felsorakozásra? Kész vagy-e engedni, hogy a Szentlélek téged is besoroljon a hívők seregébe, közösségébe? Én nem azért kaptam hitet Istentől, hogy annak gyümölcsseit

elzárjam a többiektől, azoktól, akiknek szükségük van az én hitem gyümölcszeire! Figyeljete csak: *szerelem, öröm, béketűrés, szívesség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség!* Kinek ne lenne szüksége ezekre a gyümölcsökre, amikor olyan sokan gyűlölik egymást, olyan sokan szomorúak, olyan sokan háborúságban élnek, türelmetlenség miatt szenvednek? Amikor nő a gonoszság és a Sátán hatalma az emberekben, amikor teret hódít a hűtlenség, a szabadosság, a telhetetlenség? Osszuk meg ezeket a gyümölcsöket egymással, s ha valaki nem kapott, akkor kérje a másiktól! Ez a *közösségnek* az egyik *áldása*: lehet számítani egymásra, van kire számítani, kitől segítséget kérni és kin segíteni, van kivel megosztani örömeinket, bánatainkat, gondjainkat, bajainkat! Ezért áldás a Szentlélek szerinti járás, besorolás.

III. Befejezés: *Ha Szentlélek szerint élünk, Szentlélek szerint is járunk!* Micsoda útmutatás Isten részéről Pál apostolon keresztül! A Szentírás tele van ilyen *útmutatósokkal*. Mire valók? Hogy el ne tévedjünk e világ útvesztőiben, hanem megtaláljuk azt az egyetlen utat, ami az örök életre vezet. Ez az út pedig az Úr Jézus Krisztus. Újjászületés, önkontroll és közösségi élet. A Krisztusba oltott élet, a Szentlélekkel telített élet földi létezésünk minden területén tükröződni fog: abban, ahogyan időnket beosztjuk, a könyvekben, amiket olvasunk, emberi kapcsolatainkban, az imádságban, a Szentírás tanulmányozásában, a hívőkkel való közösségben, az Úr napjának megszentelésében. Isten legyen ebben segítségünkre! Ámen.

Vajda Dániel

Szamosújvár

A hívők szíve-lelke egy

Alapige: Az apostolok cselekedetei 4,23–24.31–32

Bibliáolvasás: Az apostolok cselekedetei 2,1–17a

Az elmúlt bűnbánati hétnek minden napján úgy kereste Isten a mi szívünket, hogy az Igéből kihallatszott a kérdés: hol van a szíved, milyen a szíved, nem-e hajlott el a szíved a gonoszság útjaira...? Annak, aki eljött ide, Isten minden nap kezébe vette a szívét, és tanácsolt, parancsolt arra nézve, hogy hogyan kell ezzel a szívvel tovább menni, majd pedig megérkezni ide, az Úr asztala elé. Ezen a mai napon ugyancsak a szívünket keresi. Ez a szív most kell. Most elő kellene venni azt a szívét, amit a bűnbánati héten felmutattunk minden nap, mert nyilvánosságra kell hozni, hogy mi van benne.

Az Ige egy különleges történetről szól, amelyben Péter és János meggyógyítottak egy beteget. Persze Isten segítségével tették. De figyeltek nemcsak a csodálkozók, a háládatosak, hanem a tagadók is, akik ezt a Krisztust, akinek nevében megtörtént a gyógyítás, a keresztre vitték. Szerették volna, ha Péter és János nem beszélnek többé Krisztusról. Legyen csend, ne legyen szó többé a Megváltóról. Maradjon minden azon az úton, amelyen Isten népe nagypéntek előtt haladt. De a tanítványok ezt nem teheték, mert „Szent Lélekkel megtelve” (4. v.) Péternek meg kellett szólalni és nem volt emberi gát, ami ezt a túlradást megállíthatta volna. Isten nagy-nagy csodája az, amikor ledönti az Ige útjába álló gátakat, és hívők, kételkedők, hűségesekek és tünepes keresztyének nem kerülhetik el Isten üzenetét.

Tudtál-e odakint ilyen Péter lenni? Merted-e vállalni azt, amire indított a Lélek? Mit nehezebb elviselni: a „harmadik kakasszót”, vagy az emberek gonosz indulatát? Bántani akarták őket, de tudták, hogy ők a Mestert többé meg nem tagadhatják. Nem mond-

hatják többé sosem, hogy nem ismerik Őt. Ilyen helyzetből érkezett meg Péter és János „az övéihez”. Olyan helyről, ahol bántani szeretnék volna őket. Arról a helyről mentek haza az övéikhez. Keresztyén testvéreim, ha jól körbenézünk, ismerve egymás életét, akkor sok olyan embert fedezünk fel körülünkben, aki olyan helyről jön, ahol valamiképpen bántja őt a világ. Jövünk családokból, munkahelyekről, kintről az életből. Olyan családból is lehet jönni, ahol belül nem a békesség honol, hanem a bántás. Ezt nehéz elhordozni! Valahova mégis menni kellene úgy, hogy az ember az övéi közt érezze magát. Mert hogyha a családban békétlenség van, akkor hol van az ember az övéi között? Más és más utakon járva él az ember. Megérkeznek emberek olyan utakról, ahol bántják őket, ahol nem veszik emberszámba, és kell egy hely, ahol emberszámba vétetünk. Kell egy hely, ahol az ember ránéz a mellette ülőre, a közösségre és azt mondja: itthon vagyok, itt jól érzem magam. Ilyenkor, nagyünnepen, megérkeznek emberek külföldről, messze utakról. Jönnek, de csak ők tudják, hogy a nagyvilágban hányszor tekintenek rájuk úgy, hogy még a szem is szúr, nemcsak a szó. Ebből a „nagyvilágból” hazaérkezve, vagy csak közeledve a hajlék felé, az ember érzi, hogy itthon van. Az övéi között, itt nem bánja senki, itt szeretik. Péter és János is ilyen helyzetből érkezett meg. Ámbár ott is szerethették volna őket. A főpapok, meg azok, akik körbevették, akik vádolták őket, szerethették volna azt a két embert, mert Isten szerint cselekedtek, az Ő akaratát vitték véghez. De nem szerették őket. Sajnos, az Isten akaratát cselekvő ember számára ma sem meleg otthon a világ.

Valahova haza kell érkezni úgy, hogy elmondhassuk: a mieink között vagyunk. Megkérdezném most, pünkösd első napján, itt ezen a helyen, hogy vagyunk-e ilyen közösség, ahol a Lélek gyümölcsét termő ember belép, elmondja, hogy az enyéim közé jöttem? Tudunk-e biztosítani egy ilyen kört azok számára, akik más helyen nem nyernek maguknak békességet és nyugalmat? Tudunk-e biztosítani egy ilyen közösséget, ahol az, aki kintről, útról, családból, idegenségből megérkezik, elmondhatja: én most az enyéim közé jöttem. Lehet, hogy nem tudom a nevét sem annak, aki ott ül a harmadik, negyedik, tizedik padban, lehet, hogy csak látásból ismerős az arca, mert sokszor találkozunk itt, de ez az arc úgy néz rám, úgy fordul felém, hogy szeme nem szúr, tekintete nem sértő, sőt mi több, az ő szava egybecseng az enyémmel. Ugyanaz az imádság, ugyanaz az ének hangzik ajkáról. Elmondhatja-e a közénk érkező: jól érzem magam, mert ebben a közösségben Jézus békessége van jelen; ők az enyéim, éppen azért az enyéim, mert ugyanazt a kegyelmes Istent szólítjuk meg, és ugyanattól a kegyelmes Istentől várjuk az üzenetet, az áldást, és egyformán állunk meg Isten előtt?

Péternek és Jánosnak olyan jó volt így megérkezni abba a közösségbe, amire azt mondja az Ige, hogy „az övéikhez” mentek. Az övéik hallották azt, amit ők elmondtak, mert azt olvassuk az Igéből, hogy ezek pedig „hallották”, amit Péter és János beszélt. El tudták mondani mindazt, ami az ő szívüket nyomta úgy, hogy nem féltek attól, hogy valaki őket kineveti. Nem féltek attól, hogy kigúnyolják, hogy gyávanak minősítik őket... őszinték tudtak lenni. Meghallgattak. Érezték, hogy itt a szemek és a fülek őszinték.

Ez a közösség egy igazi gyülekezet, mert amikor meghallották, hogy Péterrel és Jánossal mi történt, azt olvassuk az Igéből, hogy „egy szívvel-lélekkel felemelték szavukat az Istenhez”. Egy szívvel-lélekkel emelték szavukat Istenhez! Vagyis, mintha körbefogták volna ezeket az embereket, és mintha egy nagy-nagy melegítő tüzet raktak volna, Istenhez emelték szavukat. József Attila írja egyik versében: „Valami nagy-nagy tüzet kéne rakni, / Hogy melegeződne az emberek... // Dalolna forró láng az égig róla / S kezén fogná mindenki földiét. // Valami nagy-nagy tüzet kéne rakni, / Hisz zúzmárás a város, a berek... / Fagyos kamrák kilincseit fölszagatni / És rakni, adjon sok-sok me-

leget.” Így fejezi be a versét: „Azt a tüzet, ó jaj, meg kéne rakni, / Hogy fölengednének az emberek!” Azt a tüzet, ó jaj, meg kéne rakni! – azért, hogy legyenek ilyen igazi református gyülekezeteink, ahol egymásért hálát tudnak adni, egymást be tudják fogadni, és ahol nem szűk a hely, ahova bekopog az idegen. „Valami nagy-nagy tüzet kéne rakni...”, sóhajtozik költőnk. Ez a nagy-nagy tűz éppen pünkösdkor következett be, amikor Isten Lelke kitöltetett a tanítványokra, mindazokra, akik ott voltak együtt, egy akarral. Ahhoz, hogy tüzet rakjon az ember, ilyen fajtát, le kell tennie középre a szívét. Először a szíveket kell nagy-nagy halomba tenni.

Ahhoz, hogy közös legyen a tűz, kell a szívek halma. Hogy hoztad a szívedet? Mert itt azt mondja az Ige, hogy ezeknek az embereknek szívük-lelkük egy volt, és így emelték szavukat Istenhez. A szívhalomban éppenséggel milyen a te szíved? Vajon szépíti, erősíti ezt a halmot, vagy talán kilóg belőle? Vajon milyen a szíved? Vajon az Isten tüzt rakva lehet-e ez a szív tele rosszindulattal, lehet-e tele haraggal és mindenféle emberi irigységgel? A szív, ha így van tele és kiömlik, nemhogy segítné ezt a tüzet, hanem oltja mindazt a meleget, aminél melegedhetnének az emberek. A szívben minél több a tisztaság, tüze annál több meleget áraszt, annál jobban érzi magát az, aki közelébe érkezik. Ilyen szívhalommal raktak tüzet abban a gyülekezetben, ahova Péter és János megérkezett. Dicsérve Istent addig imádkoztak, amíg megmozdult a hely.

Csak tiszta szívvel lehet imádkozni valakiért is úgy, hogy megmozduljon a hely. Csoda történt. Ez volt Istentől az imádságra adott válasz. Megmozdult a hely, mert mindig megmozdul valami, amikor Istentől válasz jön. Sokszor azt hisszük, hogy csak felszáll a hang az égbe és elmarad a visszhang, nem jön vissza semmi. Sok ember arra panaszol, hogy elmondja könyörgését csendben, hangosan, kiáltva, ki ahogy, de nem jön válasz. A tiszta szívvel elmondott könyörgésre válasz jön és mindig megmozdít valamit. Lehet, hogy nem a helyet, ahol ülünk, lehet, hogy nem a házunkat, de hogyha megmozdítja kicsit a szívedet, ha egy kicsit kimozdítja életedet arról a helyről, ahol annyira becövekelt, akkor ez már válasz Istentől. Ha érzed, hogy arrább kell lépned azért, mert Isten is úgy akarja, akkor ez a válasz. Ha érzed, hogy egy kicsit elbúsulod magad amiatt, ami életednek tévedése, bűne, akkor ez a válasz. Isten mindig megmozdít valamit. Az Ő Szentlelkének hatalmával és erejével cselekszik. Csak ott kell lennie közepe az őérette égő tiszta szívnek!

Minekutána könyörögtek, megmozdult a hely. Ők nem tudták, hogy meg fog mozdulni a hely, nem azért könyörögtek, ők csak elmondták azt, ami életükben ott volt. De megmozdult a hely! Íme, a csodát csoda követte: amikor ők észrevették, hogy megmozdult a hely, akkor bátrak lettek, mert Isten Lelke kitöltetett, beteltek mindnyájan Szent Lélekkel, és annak erejével még többet tudtak tenni mindazért, ami fontos volt életükben. Azt olvassuk, hogy miután megmozdult a hely, ahol egybegyűltek, „beteltek mindnyájan Szent Lélekkel és az Isten beszédét bátorsággal szólták. A hívők sokaságának pedig szíve-lelke egy volt.” Ez a pünkösdi termőtalaj, amikor szívünk-lelkünk egygyé tud lenni az Isten áldása alatt.

Következik egy furcsa befejező mondat: „senki semmi marháját nem mondta magáénak, hanem nékik mindenük köz volt”. Vagyis, amikor megmozdul a hely, amikor egy helyre kerülnek a szívek és a lelkek, akkor már senki sem érzi magát árvának. Nem érzi azt, hogy ő valamivel lemaradna a másiktól, és más sem érzi, hogy ő különleges magaslalon állna azokhoz képest, akik vele együtt vannak, mert ez csak addig van, amíg távolság van a szívek között. De, amikor szívek egygyé lesznek, akkor az ember már észre tudja venni a másikat, mert ott van a másiknak is a szíve. Amikor a szívünk-lelkünk egy helyre kerül, akkor kerülnek egy helyre gondjaink, örömeink és céljaink. Akkor tudjuk beteljesíteni azt a figyelmeztetést, hogy egymás terhét hordozzátok. Akkor tudunk ele-

get tenni annak a figyelmeztetésnek, ami arról szól, hogy örvendezzetek az örülőkkel és sírjatok a sírókkal. Míg külön van a szív, ezt nem lehet megtenni. Míg külön van a lélek, nem lehet odafigyelni, de ha együtt van szívünk, lelkünk, érdekel az, ha valaki itt keresztel, esküszik... vele együtt örülök, és érdekel, ha valaki temet, s én is vigasztalás kérek számukra az Atyától. Így van együtt szív és lélek, és ha együtt van, jön Isten Lelke, hogy még szorosabbra kösse, még erősebbé tegye ezt a közösséget.

Szívük-lelkük egy volt, „és senki semmi marháját nem mondta magáénak, hanem... mindenük köz volt”. Mindenük köz volt! Ez nem csak az jelentette és ma sem éppen azt kellene jelentse, hogy van egy nagy-nagy közös pénztárca, hanem azt, hogy érdekel a másik élete, tudom, mikor sír és mikor nevet, tudom, miért imádkozik, és mellé állok, mert közös az örömünk, közös a bánatunk, a gondunk. Beteltek Szentlélekkel és erre voltak képesek.

Keresztyén testvéreim, az elején azt mondtuk, hogy kellene egy olyan hely, egy olyan közösség, ahol mindenki igazán otthon érzi magát. Ahova az övéi közé érkezik bárki, aki belép ezen a templomajtón. Most pedig azt mondhatjuk, hogy ez a közösség Isten Lelkével lehetséges. De csak úgy, ha engedjük, hogy Isten Lelke betöltse életünket. Ezért, ha hoztuk a szívünket, és a szívünkben helye van a Léleknek, akkor higgyük, hogy helye lesz a testvérnek is. Tárjátok ki életeteket Isten megújító akarata előtt, s Isten mássá tesz titeket. Kimozdít egy olyan helyről, ahol nem lehet közös a szív, közös a lélek, és képes beállítani egy olyan helyre, ahol ez a közösség él és munkálkodik.

Kedves ünneplő gyülekezeti tagok és vendégek, éreztétek magatokat itthon ebben a közösségben, s majd a csendes imában, amit elmondunk, kérjétek Istent azokért is, akik így érkeznek meg, mint Péter és János, hogy legyen kegyelmes az Isten és küldje az Ő Szentlelkének erejét, mint Vigasztalót, hogy töltsé be az ő életüket is. Így lehetünk egy közösséggé, egy gyülekezetté, ahol szívünk is, lelkünk is egy. Ámen.

A szív remekművei

A francia akadémia jutalomdíjakat osztott ki, de akik ezeket a díjakat átvették, nem voltak híres írók, művészek, tudósok, hanem egészen egyszerű, mindennapi emberek, többnyire nők. Az akadémia egyik „halhatatlanja” felállt helyéről és ünnepi beszédet mondott, amelyben bemutatta a jutalmazottakat és elmondta, mivel szolgáltak rá, hogy a francia szellemnek ez az ősi és nagytekintélyű intézménye most egy pillanatra kiemeli az ismeretlenségből és elismerésben részesíti őket. „Illő, hogy az Akadémia – mondotta – a szellem remekművei mellett a szív remekműveit is jutalmazza” – és ennél franciásabban, tehát tömörebben alig volna elmondható a jutalomdíjak célja.

Mert ezek az ismeretlen, egyszerű emberek valóban a szív remekműveit mutathatják fel, egész sorsukkal, mindennel, amit életükben tettek, vagy nem tettek. Falusi parasztasszonyok, városi munkásnők, varrólányok vagy – mint mondani szokták – háztartásbeliek a szív remekműveinek ezek a mesterei, akiknek egyszerű életregényén, ahogy a francia akadémikus vázlatos beszámolójából láthatjuk, egyetlen motívum csendül végig megragadó egyformasággal: az önfeláldozó, lemondó szeretet csodálatos dallama.

Prédikációk Szentháromság vasárnapjára

Barticek Kiss Krisztián

Feketelak

Ünneptelen, de nem áldástalan

Alapige: 2Korinthus 13,13

Bibliaolvasás: 1Korinthus 13,1–13

Az alapigében Pál apostol elköszönő szavait hallottuk, mellyel egy olyan gyülekeztől búcsúzik, mely sok fejtörést okozott neki. Paráznaság, konokság, felfuvalkodottság, tévelygés, széthúzás – ez jellemezte a korinthusi közösséget. Éppen ezért, olyan jókívánsággal köszön el tőlük, melynek megvalósulása garantálja a gyülekezeti tagok Isten szerinti életvitelét, a mindannyiunk számára elengedhetetlen újjászületést és megszentelődést. Ezek a szavak ugyanakkor nem csak a jókívánság formális és tartalmatlan gyöngyszemei, de egyben áldáskívánás – Isten jóindulatának közvetítése. Ezért idézzük olyan gyakran az apostolt istentiszteleteink és bibliaóráink záróakkordjaként, mert hiszszük, hogy Isten ezeket a „jókat” számunkra is elkészítette, és ezeknek az ajándékoknak részeseivé akar tenni.

Sokféle áldásformulával találkozunk a Szentírásban, de talán ez az úgynevezett „apostoli áldás” a legteljesebb, mert kifejezi Isten legfőbb jellemzőit és legfontosabb cselekvési területeit. Egyszerre van benne a karácsony, a maga atyai szeretetével, a hűvét a Fiúisten váltságművével és a pünkösöd a közösségteremtő Lélek-jelenlétével. Összefoglalja a hátunk mögött maradó ünnepes félév teljes tanítását és ígérését. Kifejezi a Szentháromság egy Isten munkáját az egyén életében. Azt is mondhatjuk, hogy ez a Szentháromság kitarulkozása az emberi értelem számára. Isten bemutatkozik az Ige által, és azt akarja, hogy megismerjük atyai jóságát és szeretetét, a Jézusban megmutató kegyelmét és bűnbocsánatát, valamint a Lelke által munkáló helyreállítását és közösségre hívását. Méltó zárása ez az áldás az ünnepes félévnek, mely átvezet bennünket a száraz évszakba, hogy ebben is az isteni áldás részesei és közvetítői lehessünk. Ugyanakkor ígérlet is ez számunkra, hogy az ünnepek elteltével is jelen lesz és jelen akar lenni Isten az életünkben, a munkánkban, a családjában – mélységeinkben és magasságainkban egyaránt, hogy a templomon kívül is folytatódjon az ünnepen és istentiszteleten elkezdődött változás.

Próbáljuk most együtt átgondolni és jobban megérteni az áldás három fő gondolatát. Ha ezeket sikerül megfejteni, gondolkodjunk el azon is, hogy ezek az ajándékok mit jelentenek a gyakorlatban az életünkre nézve.

1.

Most önkényesen, a dogmatikai hűség és az időrendi sorrend kedvéért, felcserélem az apostol által használt sorrendet, és először az Atya szeretetéről szöveglok. Arról a szeretetről, mely megnyilvánult már a teremtés szándékában, mely az emberre nézve létrehozott egy szép és tökéletes világot, hogy az ember, mint Isten szeretetének a tárgya, abban jól érezhesse magát. Az 1Móz 1–2. részét olvasva az az érzésünk, hogy az Atya olyan gondoskodással készíti elő a terepet a még nem létező ember számára, mint ahogyan a madárpár készíti a fészket fiókái számára, vagy a szülők a gyerekszobát a még meg nem született gyerekek részére. Biztos vagyok benne, hogy ezt Istentől tanultuk. Ez a szeretet nem szavakban mutatkozik meg, hanem tettekben – ez jellemző az isteni

szerepetre. Egy olyan szeretetről beszélünk, mely nem hagyja cserben az ellene lázadó emberiséget, hanem útmutatásával és gondoskodásával tovább szereti azt. Olyan szeretetről tanúskodik a Szentírás, mely hibáival és fogyatékoságaival együtt elfogadja szeretetének tárgyát. Erről a mérhetetlen szeretetről hallottunk a bibliaolvasási leckében is, melyben nincs helye a vádaskodásnak, az önzésnek, a büszkeségnek. Ez az agapé. Ilyen szeretetre vágyunk mindannyian. Ennek a felfoghatatlan agapének a megtapasztalását közvetíti az apostol az akkori és a mostani hallgatóknak.

Ha valaki megérzi ezt az atyai törődést, nem maradhat közömbös Iránta. Nem élhet tovább bántó és lázadó módon a szeretet alanyával szemben. Az agapé megtapasztalása gyógyít és változást eredményez. Ez az érzés elindítja az embert az örvendezés, megelégedés és hála útján. Ezt az utat mutatja meg Pál a gyülekezet számára.

2.

Ez a szeretet karácsonykor testet öltött, hogy egészen közel jöjjön minden egyes bűnshöz. Így vált elérhetővé ez számunkra is. Az önfeláldozás kifejezése a Fiúisten elküldése, mely által az Atya elkészített számunkra egy másik ajándékot: a megváltás művét. Jézus Krisztus által elment a végsőkig, úgy is mondhatnánk, hogy „túlzásba” esett a szeretetével, csak hogy minket megmentsen. A testté lett Ige élete és halála árán vásárolt meg bennünket a bűn rabságából. Halálra voltunk ítélve, de Jézus kegyelmet szerzett, hogy ne legyen hiábavaló a ránk pazarolt szeretet. Egy hétköznapi példával élve: a siralomházban a kivégzésre váró rab levelet kapott, melyen a király piros viaszos pecsétje hitelesítette, hogy ő már szabad, mert a király elengedte a büntetését, kegyelmet kapott. Mi is ilyen örömmüzenetet kapunk ma is az Ige által, csak piros viaszos pecsét helyett a Király vére hitelesíti a mi megváltásunkat. Testvérem, szabad vagy! Kegyelmet kaptunk! Ha ezt felfogjuk, megváltozik tőle az életünk. Nem akarhatunk többé visszatérni a siralomházba, hanem Jézus követésére, a szerinte való életre törekszünk. Így mondja ezt az apostol: vetközzétek le a bűnökben gyönyörködő óembert és öltözzétek fel a krisztusi újat!

3.

Bármennyire érezzük ennek szükségességét, érezzük azt is, hogy erre erőtlenekek, sőt képtelenekek vagyunk. Tapasztaljuk, hogy minden igyekezetünk ellenére megbotlunk és sokszor el is esünk. Vágyakozunk az Atyával és a Fiúval való közösségre, de a magunk erejéből csak eltávolodni tudunk. Ezért van szükségünk a Szentlélek gyámolítására és vezetésére. Ezért küldte el az Atya Jézus ígérete szerint az Ő Lelkét, hogy megmaradhassunk az Ő közelségében és az Ő útján. A Lélek közösséget teremt a Szent Isten és a bűnös ember között, s ha már létrejött ez a kapcsolat, még szorosabbra fonja azt. Ez a közösség kiárad az emberek közötti kapcsolatokra is, és testvérekké tesz bennünket. A Lélek munkája által megszentelődünk Isten közelségében. Profán a példa, de talán kifejező: ha agresszív és szennyes tartalmú tévécsatornákon nőnek fel a gyerekeink, megfertőzi a lelkiüket, ha azonban szép, nemes, lélekemelő környezetben élnek, megszépíti a bensőjüket. Így működik ez Isten közelségével is – megszépít, megszentel. Annymira lehetünk az Atya gyermekei, amennyire közösségünk van a Lélekkel. Annymira lehetünk egymás testvérei, amennyire közösségünk van a Lélekkel.

Isten Szentlelke lehetővé teszi a falak lerombolását. Mennyi falat raktunk már embertársainkkal való viszonyunkban? Milyen magas falat építettünk már Isten és a szívünk közé? Nem számít, hogy hol tartunk az építkezésben – a Lélek lebontja ezeket és helyreállítja a kapcsolatainkat. Ezért mondja az apostol, hogy Isten Lelke közösségte-

remtő erő. Ha ennek az erőnek tulajdonosai, jobban mondva, tulajdonai vagyunk, akkor megelevenedik életünkben a pünkösdi csodája: egymás nyelvét megértve, egymással testvérként, egy Atya gyermekeiként élhetünk – élő közösségeink lesznek. Ez a visszaigazolása annak, hogy vettünk-e Szentlelket... Ha nincs élő testvéri közösség, ha nincs Istennel élő kapcsolat – még árvák vagyunk, és a személyes pünkösdi még várat magára...

Ezekkel a gondolatokkal lépünk át az ünneptelen félévbe, és reméljük, hogy bár ünneptelen lesz, mégsem lesz áldástalan.

Végül, elmondom még egyszer ezt a szép áldást, de kicsit másképpen. Az a kérés, még ha furcsán is hangzik, hogy hunyjuk be egy kicsit a szemünket, és úgy hallgassuk Isten ajándékainak ígérését:

– Az Atya Isten érted munkálkodó és irányodban túlsorduló szeretete áradjon rád bőségesen, és öntözze meg az életedet, családi és munkahelyi közösségedet, te pedig add be ezt az áldást, ahogyan a szikkadt föld beissza a friss tavaszi esőt!

– A Jézus Krisztus kegyelme, mely eltörölte a te bűneidet, tölts be a szívedet hittel és bizalommal. Képzeld el magadban, ahogyan az érted kiontott vér lemossa a vétkeidet, mint ahogyan a víz lemossa a test szennyét! Érezd, hogyan tisztít meg téged Jézus Krisztus!

– A Szentlélek közösséget teremtő ereje vigyen téged közelebb Istenhez, járja át szívedet a melegség és a szeretet. Érezd, ahogyan leomlanak a falak! Örülj Istennek és örülj a körülötted lévő embereknek!

– A Szentháromság egy, igaz Isten legyen jelen életedben, most és mindörökké! Ámen.

Szakács János

Bethlen

Szentháromság

Alapige: János 15,26

Bibliaalvasás: János 15,18–27

Szentháromság vasárnapja van, s a mai vasárnapkal véget ér az egyházi év úgynevezett ünnepes féléve. A Szentháromság olyan kifejezés, amit nem találunk meg a Bibliában, mégis gyakran használunk, mint a keresztyén egyház hitvallását. A Bibliában olvasunk az Atyáról mint teremtőről, a Fiúról mint megváltóról és a Szentlélekről, aki által munkálkodik ma is az Úr a világban. Sőt, a Szentháromság személyei közötti viszonyról is, amikor például Jézus kijelenti, hogy „én és az Atya egy vagyunk” (Jn 10,30), vagy amikor a mai Igénkben azt mondja, hogy „eljön a Pártfogó, akit én küldök nektek az Atyától”

Az egyház az eretnekekkel folytatott évszázados vitában szükségét érezte összegzően megfogalmazni – hitvallási tételekben – mindazt, amit tudunk és hiszünk az Atyáról, Fiúról és Szentlélekről. Így született meg például a Nicea-Konstantinápolyi hitvallás a 4. században, amit szinte kivétel nélkül minden keresztyén felekezet elfogad. Ezekben a hitvallásokban jelent meg a Szentháromság fogalma, de más fogalmak is, mint az egy-lényegűség, hármasság az egységben, stb., amelyek a Szentháromság személyei közötti viszonyra vonatkoznak.

Miközben az elvont fogalmakkal történő vitázás mai napig tart, a prédikátorok régmúlt időkben igyekeztek érthetően megfogalmazni a Szentháromság egy Isten titkát.

Több, kevesebb sikerrel. Kálvin úgy beszélt a Szentháromság egy Istenről, mint a virágról, aminek van formája, színe és illata, de ez a három együtt „az egy virág”.

A másik nagyon gyakran használt példa a víz példája, amely különböző formában van jelen a világban – jég, hó, gőz –, de lényegében mégis csak víz, utalva ezzel a Szentháromság személyeinek, Atya, Fiú és Szentlélek egylényegűségére. Mint amikor az afrikai először lát havat, amit markába vesz, s amikor elolvad, felkiált, hogy hiszen ez víz! A példák hasznosak, de mint tudjuk, mindig sántítanak. Nem tudják kifejezni azt a tökéletes egységet, amit a Szentháromság egy Isten titka jelent.

I.

A felolvasott szentleckében hallottuk, ahogyan Jézus figyelmezteti tanítványait arra a gyűlöletre, amellyel a világ viszonyul majd hozzájuk. Ez a gyűlölet indokolatlan, hiszen csak azért van, mert a tanítvány nem olyan, mint a világ. A tanítvány azért más, mert Jézushoz hasonul. Ezt a gyűlöletet persze mi sem „úszhatjuk” meg, ha Krisztusnak igazi tanítványai vagyunk. Ha nem a világnak a törvényei, szokásai vagy elvárásai határozzák meg létünket.

Ennek az ellentétnek a felvázolásával Jézus nagyon leegyszerűsíti a világképünket. A helyzet a következő: egyfelől van a világ, s tudjuk, hogy János szóhasználatában ez nem egyszerűen a teremtett világot jelenti, hanem az Isten akaratától elrugaszkodott emberiséget és a bűn miatt megromlott teremtett világot. Másfelől, ha úgy tetszik, az ellentétes táborban a tanítványok, egyelőre még Jézussal, később pedig a Pártfogóval. Ugyanezen az oldalon a történések mögött, s a dolgok gyökerénél ott van az Atya. Mintha csak arra szeretne figyelmeztetni bennünket Jézus, hogy ne azt boncolgassuk, amit amúgy sem tudunk felfogni. Ne az Atya, Fiú és Szentlélek közötti mellé- vagy fölérendeltségi viszonyon törjük a fejünket, hanem fogjuk fel végre, hogy számunkra az a fontos, hogy melyik oldalon vagyunk. A világen, vagy a Szentháromság egy Isten oldalán? Mert egyik az üdvösség, másik pedig a kárhozat oldala.

Szükségünk is van erre a tisztánlátásra, mert a mai világ a maga tarkaságával, gyors változásaival és bonyolultságával sokszor elbizonytalanít. A tisztánlátásunk érdekében tehát ne a Szentháromság személyei közötti különbségeket fürkesszük, hanem a világ és a krisztusi tábor közötti határvonalat tartjuk szem előtt, hogy mindig legyünk tudatában annak, hogy melyik oldalon állunk.

II.

Jézus arról beszél a tanítványainak, hogy mi történik majd, ha ő felmegy az Atyához. A tanítványok lelkében ugyanis ott van a félelem. Magunkra maradunk? Szemben a gyűlölködő világgal? Azzal a gyűlölettel, amire rá sem szolgáltunk? Megannyi kérdés, amire szeretnék megkapni a választ.

Jézus kijelentése biztató. Nem maradtok magatokra, elküldöm a Pártfogót. Nyilván a Szentlélekről beszél. Érdekes ez a görög kifejezés, amit hol Pártfogó, hol Vigasztaló jelentéssel fordítanak a Biblia tudósai. Eredetileg jogi kifejezés. A „Paraklétoszt” amolyan védőügyvédnek képzeljük el, akit a vádlott mellé hívnak. Segít, vigasztal, pártfogol, képviseli az ügyet, mégpedig Krisztus és a tanítványok ügyét, szemben a világgal. A liturgiánkban lévő invokációk, s énekeinkben felhangzó kéréseink, mint a „Jövel Szentlélek Úristen”, mind erre a Pártfogóra néznek.

Mindenkinek szüksége van vigasztalásra. Nem kétséges, hogy betegségben, gyászban, nehézségben jól esik, ha valaki biztató szót mond, vagy segítő kezet nyújt. De úgy gondolom, hogy itt többről van szó. Egészségünk romlásával a kísértő megkörtönykező.

Ilyen gondolatokkal, mint: lám, mit érek vele, hogy Istenben bízom? S ezzel már tologat is a másik oldal felé. Ha elveszítünk valakit, akit szerettünk, óhatatlanul kérdések kínoznak, melyekre nem mindig kapunk feleletet. Ott motoszkál bennünk, hogy vajon nem feledkezett meg rólunk az Úr? Annyira beborítanak a gondok, annyira befednek, hogy nem látunk megoldást, csak vergődünk. A Pártfogó nemcsak biztat, hanem mellénk áll a kísértés órájában. Horizontot szélesít. Megragadja lelkünket, hogy a kísértő ne tudjon átvonszolni a világ oldalára.

Az ügyvéd mindig érveket sorol fel, hogy felmentse védencét. A Lélek is ezt teszi: „leleplezi a világ előtt, hogy mi a bűn, mi az igazság és mi az ítélet”, olvassuk a 16. részben, mindezt azért, hogy bennünket az üdvösség oldalán tartson, s majd „felmentést” kapjunk.

III.

Az igazság Lelke bizonytságot tesz, hallottuk az Igéből. Itt ne gondoljunk a jogosság győzelmére, egy olyan harcos lélekre, aki mint egy igazi bajnok, helyrehoz minden általunk elszenvedett igazságtalanságot. Sok igazságtalanságot szenvedünk el az életben, de sebaj, jön az igazság Lelke és helyre teszi a dolgokat. Inkább arra gondoljunk, amiről Jézus úgy beszél a következő versekben, mint a számunkra háttérbe szorult igazságról. Amivel kapcsolatosan keserű szájjal jegyzi meg: „Közületek senki sem kérdezi tőlem: Hova mégy?” (Jn 16,5)

Viszont megkérdezték tőle, hogy nem most állítod vissza az országot Izraelnek? A tanítványok még nem látták tisztán Krisztus üdv munkájának nagy összefüggéseit, sem annak igazi jelentőségét. Egyéb foglalkoztatta őket. Mint például a királyság régi dicsőségének a helyreállítása.

A két játszadozó gyerek története jut eszembe. Tengerparti vidékeken vannak sekély vizű területek, amelyekről apály idején visszahúzódik a víz, hogy dagálykor ismét elöntse. Egy ilyen terület magasabb pontjára került a két gyerek, s a játék hevében nem vették észre, hogy lassan-lassan körülveszi őket a víz.

Nos, mi sem vagyunk különbek. A munka lefoglalja idegrendszerünket. A határidők betartása, a számlák időben való törlesztése állandó stresszforrások. Az egymással való torzsalkodásaink – szomszédokkal, munkatársakkal, családtagokkal – befolyásolják a józan ítélőképességünket. A családi perpatvarok, vagy a gyerekektől, unokáktól átválalt feladataink átrendezik a prioritási listánkat. Ha a lelkiismeretünk nem szólalna meg, észre sem vennénk, s már rég körülzárna bennünket a „világ tengere”. Ha az igazság Lelke nem tenne bizonytságot az egy szükséges dologról, már rég múzeumok lennének templomaink, ahogy azt egyesek látni szeretnék.

Fura, hogy lelkipásztor ilyet mondjon a szószékről, de nekünk, prédikátoroknak, nehéz követnünk a fáradozásaink eredményét. A kőművesnek, ha jó minőségű munkát végez, több lesz a kuncsaftja. Az árusnak, ha jó a terméke, több lesz a vásárlója. Ha a lelkész jó prédikációt mond, egyáltalán nem biztos, hogy jövő vasárnap többen lesznek a templomban. Megtörténhet, hogy kevesebben. Sőt, ennek a fordítottja is megtörténik. Mi is meglepődünk néha, miért jöttek többen, mint szoktak. A magyarázat: „az tesz majd bizonytságot énrőlam” A Lélek az elsődleges bizonytságtevő, mi csak a másodlagosak. Akit indít a Lélek, az jön. Akit indít a Lélek, az segít, vagy adakozik, vagy imádkozik. Ezért nincs okunk túlzott aggodalomra, ha sok gyarlóságot is látunk az egyházban.

IV.

Szentháromság vasárnapján ismerjük fel az Igéből a Szentháromság személyei közötti harmóniát. A Pártfogó az Atyától származik, és Krisztus küldi a tanítványokhoz. A cselekvésnek egy iránya van. Nincs széthúzás, nincs diszharmónia, nincs nézetkülönbség. Az Atya, a Fiú és a Lélek is ugyanazt akarja, mégpedig a mi üdvösségünket. Számunkra titokzatos ez az együttműködés és ez a szeretet.

Mindez éles ellentétben áll a világ gyűlöletével, amely rejtőzködő formában kúszik felénk, hogy elragadjon az Isten szeretetétől. Hiszen ez a világ fejedelmének az akarata. Ha a gyűlölet szót halljuk, acsarkodó, dühöngő képű emberek jutnak eszünkbe. Pedig ennek a gyűlöletnek a megnyilvánulása nem ilyen. Jézus korábban azt mondja, hogy aki engem gyűlöl, titeket is gyűlölni fog, de gyűlöli az Atyát is. A gonosznak nem az a szándéka, hogy elijesszen magától, hanem az, hogy magához vonzzon, a maga oldalára állítson, távol a Szentháromság egy igaz Istentől. Távol az üdvösségtől!

A módszer ismerős. Jézus félreérthetetlenül beszél erről a magvető példázatában. Halljunk néhány jelszót: Ne törődj Istennel! Megvan neked a magad baja. Hát törődik Ő veled? Hogyan is törődne, hiszen akkor nem lenne annyi nyomorúságod. Minek neked a túlvilági üdvösség, keresd a boldogságot itt a földön. Annyi érdekes időtöltés van, ami szórakoztató, kapcsolódj ki, s hagyd a templomos dolgokat az öregekre. Egy kis vallásosság nem árt, de azért nem szabad túlzásba vinni a dolgokat.

Miközben a csapból is az istentelenség folyik, s nem hagyja érintetlenül lelkünket, úgy gondolom, csodálatos dolog hallani, hogy a másik oldalon is folyik a munka. A szeretet, a harmónia, az áldozatosság és az igazság munkája, amit az Atya és a Fiú végez el a Lélek által. A tét nem kevesebb, mint az emberiség üdvössége. Álljunk hát be mi is hálaadással ebbe a munkába! Ámen.

A három pipa

A nyugtalan fiataloknak az egyszerű indián törzsfőnök a következő tanácsot adta:

– Amikor nagyon megharagudtál valakire, aki vérig megsértett és elhatározta magát, hogy kellő elégtétel miatt megöli, ne tudd. A tett előtt ülj le, tömd meg jól a pipádat és szívd el.

– Amikor elszívtad az első pipát, rájössz, hogy a halál végeredményben nagyon kemény büntetés és nincs arányban a gazzal. Elég lesz, ha jól elvered rajta a port.

– Mielőtt kiválasztanád magadnak a megfelelő botot, ülj le, tötsd meg dohánnyal a „második pipát” is és az utolsó szívásig füstöld el. Meglátod, hogy a megbotozás is túlzott büntetés. Elég lesz, ha éles nyelvetekkel kifigurázzátok a bántalmazót.

– Így lesz jó! Mielőtt elindulnál, hogy kicsúföld ellenségedet, ülj le még egyszer, tötsd meg a pipádat. Amikor elszívod a „harmadik pipát”, eszedbe jut, hogy inkább kibékülsz ellenségeddel.

A Genezáret partján

(Lelkigondozói rovat lelkipásztorok részére)

Gyökössy Endre

IV.

Mérlegen – az értelmünk*

Eszesség – szeretet nélkül?

Meggyőződésem, hogy ez a címben említett téma is olyan időszerű és fontos, hogy ugyanúgy Gazdánk elé kell vinnünk, mint az eddigieket, és valamiképpen ezt a kérdést is az Ige mérlegére kell tennünk. Magát a problémát talán így summáznám: a ma emberre – zömében – olyannyira értelem-központú, hogy már-már az érzelmi elsivárosodás veszélye fenyegeti.

Sokkal egyszerűbben fogalmazta meg ezt egy fiatal, az érzelmi húrokat pendítő barátjának: – A fejünkkel élünk apuskám, nem a szívünkkel; csak semmi érzélgősség!...

De ezért a mondatért nem kell a tizen-huszonevesek közé mennünk. Azt hiszem, majd minden családban hallottuk már, hogy azt mondja a szülő a gyermekének: Tanulj, mert ami a fejedben van, azt senki el nem veheti tőled. – Vagy akár mi magunk is erre biztatjuk, mondván: Manapság tudás és papír nélkül nem viszed semmire! Érettségi nélkül még emberszámba sem vesznek – csak a tanulásra koncentrálj!

De hallottunk vagy mondtunk-e már valami hasonlót: Gyerekem, szeress, mert azt még a halál sem veheti el tőled. – Vagy: Szeretet nélkül – még ember sem lehetsz. – Vagy: Ha a tudás hatalom, akkor a szeretet nagyhatalom. – Attól tartok, hogy igencsak furcsán nézne ránk a gyerekeink, unokánk, s talán még meg is kockáztatná, hogy ki mondja: – Hát hol élsz te, édesanya? – Vagy: Ugyan, ne prédikálj apa, ki él meg manapság a szeretetből, és főként ki él meg jól?

Helyes ez így? S ha ez is a közszellem sugallta közvélemény – nem beteges tünet ez? Egy városban, ahol több százezer élnek és csak százan nem kapták meg az influenzát, mondhatjuk-e azt, hogy mindig a többség a „normális”, az egészséges, s az a bizonyos száz, akik ellen tudtak állni a vírusnak, azok a betegek – azért, mert ők vannak kevesebben?!

A mi korunkra nemcsak az érzelmi elsivárosodás, hanem a technika hallatlan ütemű fejlődése is jellemző. Például a minap a házunk előtt egy hatalmas kotró-markológép emelgette ki a földgázvezeték számára a földet. Nem tagadom, jó sokáig álldogáltam az ablakom előtt, megcsodálva a gép működését, s azt, hogyan váltja fel tíz-tizenöt ember kézi munkáját, és egyetlen ember vezérlésével milyen ügyesen, szinte kecsesen hajlandozik. – S az dobjon a másik emberre követ, aki nem igyekszik minden új, hipermodern háztartási gépet megvenni, ami csak anyagi erejéből telik, hogy könnyebb és emberibb legyen a munkája, egyszerűbb az élete.

De merjem megkérdezni: valóban így lett? Egyszerűbb? Könnyebb? Emberibb lett az életünk? Ennyi gép segítsége mellett most már több idő jut egymásra; férjnek a feleségre, feleségnek a férjére, szülőnek a gyermekére? Több időnk jut olvasásra, beszélgetésre, meditációra, csöndre, szolgálatra? Mi, a gépesített világ, egy gépi civilizáció gyermekei, boldogabbak vagyunk apáinknál, nagyapáinknál, akik annyi mindent nem

* Gyökössy Endre: *Mérlegen*. Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest.

ismerhettek még? Hiszen annyi bölcsesség birtokában vagyunk holdközeteinkkel, diódáinkkal, lézereinkkel és atommodelljeinkkel, amelyekről ők még csak nem is álmodhattak, hacsak nem Verne Gyula regényeit olvasták.

De az is igaz, amióta ilyen „tudósok” és „bölcsek” lettünk mi, az atomkorszak gyermekei, megtöbbszöröződött az alkoholisták, az öngyilkosok, a válások, az abortuszok, a kedélybetegek száma, s a neurózis vált népbetegséggé a tébécé helyett. És ki mondja meg, miért? Ó, mondják, mondogatják, ki ezt, ki azt, demográfusok, szociálpszichológusok, falukutatók, felmérők, szakemberek, orvosok hada... Mindenki mond valamit, egy-egy önmagában igaz adatot, adatkát. De sommásan és lényegre tapintóan Pál apostol mutat rá minden bajok gyökerére, amikor ezt írja: *...ha minden titkot ismerek is, és minden bölcsességnek birtokában vagyok..., szeretet pedig nincs bennem; semmi vagyok* (1Kor 13,2).

Már előzőleg rámutattunk ennek a *semminek* a megsemmisítő létezésére. Hogy milyen életpusztítóan van ez a semmi, ha éppen bennünk kong, és mekkora egzisztenciális vákuumot képes teremteni. Modern korunkban millió és millió ember éli át lelke legeslegmélyén ennek a „semminek” gyilkos valóságát, mert naponként tapasztalja kis csavarka élete semmiségét a mindent magába őrlő nagy gépezet-civilizációnkban.

Bizony, nagyon is igaz: ha van hiánycikk, akkor – alig merem leírni ezt a két elkopott szót – *az emberi jóság és az önzellen szeretet* az, és ha ez a kettő valahol felvillan, úgy vonzza az embereket ma is (ma csak igazán!), mint a vasreszeléket a mágnes.

Beutaltak egyszer egy kórházba, és előtte valaki jóindulattal felhívta a figyelmemet, hogy az ottani két belosztály közül az egyiket az ún. *Nagy Ember*, a nagy tudós professzor vezeti, aki valóban az; a másik főorvos pedig talán nem olyan nagy tudós, de ha lehet, az ő osztályára menjek. Nos, volt alkalmam megfigyelni a valóban Nagy Embert a nagy „sleppjé”-vel fenségesen ide-oda vonulni. Kétségkívül jól gyógykezelt betegeit. És a kis főorvost is, aki olykor még a nővérek megérkezése előtt már az ágyak között jöttment, le-leült, késő estig szüntelen. Hol itt, hol ott üldögélt, beszélgetett a betegeivel, mint ember az emberrel, nem pedig mint tudós és szakember a mit sem értő betegeivel. Ám az ő osztályán fogyott a legkevesebb nyugtató, ott fordult elő legritkábban váratlan rosszullét, és ott kellett a legkevesebb altatót adni az ápoltaknak. Mert a Nagy Ember sokat tudott – a kis főorvos sokat és sokakat szeretett. Ez volt a titka – s egyben ez a *gyógyító szeretet* misztériuma is.

Bár nagyra értékelem a tudást, s azt sem hiszem, hogy a tudatlan ember kedvesebb volna Isten előtt, mint a tudós – de nemcsak Pál megállapítása, hanem a magam tapasztalata alapján is csak azt mondhatom, hogy a tudás – szeretet nélkül valóban csak zengő érc és pengő cimbalom. Miért? Nos, csak három megjegyzés, tapasztalati alapon:

– *A szeretet leleményesebb a tudásnál.* Csak gondoljunk a barátjunkt a háztető megbontása árán Jézus elé leengedőkre: nem voltak építő- és bontóbrigád, de szívükön viselték barátjuk sorsát.

– *A szeretet másképp, mondhatnám jobban ismeri az embert a tudománynál.* Gondoljunk Jézus egy megjegyzésére, amit Simon Péternek, a nagy halászmesternek mond: *Téged, Simon, Jóna fia, Kéfélnak fognak hívni, kősziklának* (vö. Mt 16,18). A tudomány annak látja s mondja az embert, aki; a szeretet pedig: *akivé majd lehet.*

– Végül, s ezt nem tudom eléggé hangsúlyozni: *a tudás és a szeretet nem ellenségek, hanem ikertestvérek.* Egyik segíti a másikat. Valójában azt szerethetem igazán és jól, akit jól is ismerek. És akit igazán ismerek – azt mélyebb szeretettel szerethetem. Azért szerette úgy Jézus az embert, mindenkinél jobban, mert mindenkinél jobban ismerte. S mert nagyon ismerte, nagyon szerette.

Egy ifjú lelkészársam azt kérdezte egyszer, miért szánok én az életemből, időmből annyit az ember megismerésére és tanítására? Azt kellett válaszolnom: Azért, hogy jobban szerethessem az embert. És szerethessék azok is, akiknek erről valamit is mondani tudok.

Abból is tudhatjuk, hogy a szeretet a legfontosabb, hogy feltámadása után Jézus Pétertől nem a hite, hanem a szeretete felől érdeklődik, mégpedig háromszor: *Szeretsz-e engem?* (Jn 21,15–17)

Tőlünk sem azt kérdi majd, mit tudsz, vagy bölcsőbb lettél-e, még azt sem, hogy hegyeket mozgatóvá vált-e a hited; hanem csak (csak?) azt: *Szeretsz-e engem?*

Miért ezt kérdezte Pétertől, és miért ezt kérdi tőlünk is?

Mert...

ha minden titkot ismerek is
és minden bölcsességnek
birtokában vagyok,
és ha teljes hitem van is,
úgy, hogy hegyeket mozdíthatok el,
szeretet pedig nincsen énbennem:
semmi vagyok.

Mert a szeretet a legnagyobb.

Mert csak a szeretet visz el

a felebarátunkig!

Mert az Isten szeretet!

Nincs értelmetlen élet

Voltam egyszer egy olyan házaspárnál, akik se egymással, se egymás nélkül nem tudtak élni. Kölcsonösen pokollá tették egymás életét. Azt remélték, hogy ha gyermekük születik, az feloldja majd a köztük lévő feszültséget. – És valóan így is történt. Született egy vízfejű, szívbajos gyerekük. És egyszerre minden elcsendesedett közöttük. Megtanultak csendesen, alázatosan élni. Lábujjhegyen járni, halkán beszélni – és egymás kezébe kapaszkodni.

Amikor eljöttem tőlük, a férfi kikísért és ezt mondta az ajtóban:

– Ez a szegény, beteg és értelmetlen gyermek tanított meg bennünket értelmesen élni.

Nincs hát értelmetlen élet, csak meg nem értett élet van.

(Gyökössy Endre: *Gyógyulj meg, hagy gyógyíthass!*)

Alkalmi prédikáció

Esketési igehirdetés

Antal Géza

Farcád

Isten rendelése

Alapige: 1Mózes 2,18.21–23

Szent hitünk nem ismer bensőségebb viszonyt az emberek között, mint a férj és feleség viszonyát a házasságban. A házasság, mégpedig az Istenben való házasság, benne van az Ő világtervében. Éppen úgy hozzátartozik a teremtett világmindenséghez, mint akár az ember vagy az évszakok egymásutánja. Tehát nem a társadalmi létezés szükséglet, sem a gyakorlati célszerűség hozza létre, hanem Isten teremtette az emberrel együtt. Minden házasság jó, áldás, ajándék ma is, ha hagyjuk, hogy Isten teremtsen, formálja, alakítsa. Mert számunkra ennek az Igének a jelentősége abban áll, hogy nem csak az első házasságot teremtette Isten, hanem mindenkiben fel kell fedezni az Ő teremtő működését.

A jó házasság titka ott kezdődik, hogy: Mondá az Úristen... Különösen ilyen alkalommal sokan mondanak sokfélét, jókívánságot és egyebeket, szülők, barátok, könyvek, viccek – sok jót és sok butaságot. De szeretném beleégetni a lelketekbe azt a figyelmeztetést, hogy első helyen az számít, hogy mit mond Isten. És mit mond? „Nem jó az embernek egyedül lenni...” Igen, rendszerint ez a motivációja ma a házasságnak – ha az ember rájön, hogy egyedül van. Sokan lehetnek körülötte: szülők, testvérek, jóbarátok, mégis valaki, egyvalaki végzetesen hiányzik, és amíg azt az egyetlen meg nem találta, addig a hiányát senki nem pótolhatja.

Ez a gyönyörű történet Ádám álmáról és Éva oldalbordájából való teremtéséről a szerelem alapját fejezi ki. Mert azt fejezi ki, hogy férfi és nő valaha egyek voltak az Éden kertjében és ketten együtt alkották az embert. Ezután egy titkos isteni beavatkozás az embert két félre osztotta, hogy ezek után olthatatlan vágygal, szakadatlan keressék egymást. A szerelem nem egyéb, mint Istennek az a rendelése, amelyben az élet keresi és megtalálja önmagát. Azt jelenti, hogy egy lélek ráébredt arra, hogy nem teljes az élete és elindul megkeresni életének ezt a hiányát, a párját. És ha valóban megtalálta, olyan boldogságban lesz része, amilyen csak az Édenben volt.

Az Úristen így mondja tovább: „Szerzek neki segítő társat, hozzá illőt.” A házasság legmélyebb alapja az a hit, hogy Isten akaratából vagyunk egymáséi. Isten kezéből kaptuk egymást. Az Ő akaratát volt, hogy találkozzunk és eggyé váljunk. Minden házasság akkor van igazán megkötvé, ha a házastársak hitben felismerik: Isten rendelt egymásnak bennünket. Ő tudta, hogy ki a hozzánk illő segítőtárs, aki mindkettőnk kiegészíti mint egyik felet a másik fél.

Annak is mély értelmű jelentése van, hogy Isten Ádámnak az oldalbordájából formálta az asszonyt, talán azért, hogy mindig ott legyen az oldalán. Pál apostol fenséges képbe állítja a hitvesi szeretetet. Férfiak, szeressétek feleségeiteket, mint ahogy Krisztus is szeretete az egyházat és életét adta érte. Talán nincs költő a világon, ki ily himnuszt tudna zengeni két szív vonzalmáról. A házastársak kapcsolata képe annak, ami van Jézus és a gyülekezet között. Jézus pedig úgy szerette az egyházat, hogy életét adta érte,

tehát önfeláldozó módon. Ez a szeretet egy, de két karja van. Az egyikkel az Atyát öleli át, a másikkal pedig felebarátját, közülük is a legközelebb állót, a hitvestársat. A boldog házasságban mindkét fél tisztában van azzal, hogy nem csupán az egyik fél van a másikért, hanem mindketten egymásért. Egy nagy igehirdető mondta: „Adjatok az emberiségnek fenkölt lelkű nőket, hitveseket, anyákat és az emberiség talán egyetlen nemzedék alatt megújodik, dicsővé leend...”

Egymás javát keressétek és Isten dicsőségét szolgáljátok! Az Ő teremtő gondolata bennetek, családotok jövőjében teremjen szép gyümölcsöket és hittel teljes lelkeket! Ámen.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.

Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület

Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Dávid Zoltán

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Túrmezei Erzsébet

Pünkösd után

Pünkösd előtt – sóvárgás titkos mélye.

Pünkösd előtt – ígéreték zenéje.

Pünkösd előtt – esedezés, esengés.

Pünkösd előtt – halk hajnali derengés.

Pünkösd előtt – szent vágyak mozdulása.

Pünkösd előtt – koldusszív tárulása.

Csendesen várni – várni, hinni, kérni!

Aztán – boldog pünkösd utánba érni!

S pünkösd után – szent égi erőt-vetten,

pünkösd után – Lélekkel telítetten,

pünkösd után – bátor tanúvá lenni,

pünkösd után – régít kárnak ítélni.

Krisztusnak élni és másoknak élni,

minden mennyei kincset elfogadni,

és pünkösd után – adni, adni, adni!